

# ΔδΣ

## ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

### ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ

**ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ  
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ**

Το Εγχειρίδιο για τη ΔδΣ προορίζεται για χρήση ως βοηθητικό εργαλείο των ελληνικών δήμων, παρέχοντας καθοδήγηση, βήμα προς βήμα, για την έναρξη, ανάπτυξη, δημιουργία και εκτέλεση πρωτοβουλιών Διαδημοτικής Συνεργασίας

Συμβούλιο της Ευρώπης

Κέντρο Εμπειρογνωμοσύνης  
για την Καλή Διακυβέρνηση

2020

Funded  
by the European Union  
and the Council of Europe



EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented  
by the Council of Europe



# ΔΔΣ

## ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

### Παραρτήματα Εγχειριδίου

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΗ  
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

*Εκπονήθηκε από*

ISIG – Ινστιτούτο Διεθνούς Κοινωνιολογίας της  
Gorizia  
Jon Barber  
Alenka Verbole  
Αντιγόνη Μακρυγιάννη  
Γεώργιος Δανόπουλος  
Ηλίας Σαββάκης  
Χριστίνα Παπαζησίμου



CENTRE OF EXPERTISE  
FOR GOOD GOVERNANCE



Οι απόψεις που εκφράζονται στην παρούσα εργασία είναι στην ευθύνη των συγγραφέων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα την επίσημη πολιτική του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Το παρόν έγγραφο δημιουργήθηκε με την χρηματοδοτική συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο δεν μπορούν, σε καμία περίπτωση, να θεωρηθεί πως αντικατοπτρίζουν την επίσημη γνώμη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όλα τα δικαιώματα διατηρούνται.

<https://www.coe.int/en/web/good-governance/centre-of-expertise>

© Centre of Expertise for Good Governance 2020

<b><u>1</u></b>	<b><u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u></b>	<b><u>7</u></b>
<b><u>2</u></b>	<b><u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΔΔΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΈΛΕΓΧΟ</u></b>	<b><u>9</u></b>
<b><u>3</u></b>	<b><u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ</u></b>	<b><u>23</u></b>
<b><u>4</u></b>	<b><u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ</u></b>	<b><u>31</u></b>
<b><u>5</u></b>	<b><u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ Ο.Τ.Α. ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ</u></b>	<b><u>35</u></b>



# 1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με στόχο την ενίσχυση της Διαδημοτικής Συνεργασίας (ΔδΣ) σε εθνικό επίπεδο, το Υπουργείο Εσωτερικών συνεργάζεται με το Κέντρο Εμπειρογνομοσύνης για την Καλή Διακυβέρνηση του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΣΤΕ) και συμμετέχει στο Πρόγραμμα «Τεχνικής Βοήθειας για την Καλή Διακυβέρνηση στην Ελλάδα. Μέρος II Υποστήριξη για την ανάπτυξη Διαδημοτικής Συνεργασίας». Το έργο ξεκίνησε τον Μάρτιο του 2019 και υλοποιήθηκε με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG Reform), σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ) και το Ινστιτούτο Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου (ΙΠΑ). Τον Σεπτέμβριο του ίδιου έτους η Εθνική Αρχή Διαφάνειας συμπεριλήφθηκε στο έργο ως συνδικαιούχος. Το έργο είχε ως στόχο την παροχή τεχνικής υποστήριξης σε δύο πιλοτικές εφαρμογές διαδημοτικής συνεργασίας:

**Διαδημοτικό Δίκτυο Ανάπτυξης της Δωδεκανήσου - ΑΙΓΑΙΟΣ:** Το Δίκτυο αποτελείται από επτά νησιωτικούς Δήμους της Δωδεκανήσου: του Αγαθονησίου, της Αστυπάλαιας, της Καλύμνου, των Λειψών, της Λέρου, της Πάτμου και της Τήλου.

**Διαδημοτική Συνεργασία για την παροχή υπηρεσιών Εσωτερικού Ελέγχου (ΕΕ):** η συγκεκριμένη πιλοτική εφαρμογή αφορά στη συνεργασία των Δήμων Αγιάς, Ελασσόνας, Φαρσάλων, Κιλελέρ και Λάρισας. Το Συμβούλιο της Ευρώπης και η ΕΕΤΑΑ διοργάνωσαν σειρά εργαστηρίων προκειμένου οι εκπρόσωποι των Δήμων να εξοικειωθούν με την Εργαλειοθήκη για τη Διαδημοτική Συνεργασία του ΣΤΕ και την έννοια του εσωτερικού ελέγχου. Οι συμμετέχοντες δήμοι αποφάσισαν να υιοθετήσουν την Προγραμματική Σύμβαση ως νομική μορφή της συνεργασίας τους και συνέταξαν από κοινού ένα Σχέδιο Δράσης. Η ΕΕΤΑΑ και ο Δήμος Θεσσαλονίκης συμφώνησαν επίσης να συμμετάσχουν στην Προγραμματική Σύμβαση, προκειμένου να παρέχουν επιστημονική και τεχνική υποστήριξη στους πέντε Δήμους.

**Στο πλαίσιο του ίδιου Έργου, το Συμβούλιο της Ευρώπης συνέταξε ένα εγχειρίδιο για τη Διαδημοτική Συνεργασία** (το οποίο παρατίθεται στην ακόλουθη σελίδα: <https://www.ypes.gr/politikes-kai-druseis/diadimotiki-synergasia>).

Στο παρόν περιλαμβάνονται τα Παραρτήματα του Εγχειριδίου που επικεντρώνονται στην περιπτώσιολογική μελέτη της Διαδημοτικής Συνεργασίας στο πλαίσιο του Εσωτερικού Ελέγχου και πιο συγκεκριμένα:

- **Σχέδιο Δράσης για την Προγραμματική Σύμβαση ΔδΣ για τον Εσωτερικό Έλεγχο.** Το σχέδιο δράσης επιτρέπει στους Δήμους να καθορίσουν το όραμα και τις φιλοδοξίες (στόχους και αντικείμενο) της ΔδΣ για την παροχή υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου. Το σχέδιο υποστηρίζει την καθιέρωση διαδικασιών για επαρκή και αποτελεσματική εφαρμογή της ΔδΣ σε όλους τους συμμετέχοντες Δήμους.
- **Υπόδειγμα Κανονισμού Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου στο πλαίσιο Διαδημοτικής Συνεργασίας,** που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου κατά τη διάρκεια συνάντησης εργασίας (workshop) που έλαβε χώρα στην Αθήνα και διαδουκτικά τον Ιούλιο του 2020 με την συμμετοχή εκπροσώπων του Υπουργείου Εσωτερικών, της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, του Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης της ΚΕΔΕ, του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών – Ελλάδος και αρκετών δήμων. Ορίζει το πεδίο εφαρμογής και την αποστολή της μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου στο πλαίσιο της ΔδΣ και καθορίζει τα βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν για την υλοποίηση ενός αξιόπιστου προγράμματος ελέγχου.

- **Πρωτόκολλο Διασφάλισης Ανεξαρτησίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου στο πλαίσιο Διαδημοτικής Συνεργασίας**, το οποίο διαμορφώθηκε στην ίδια συνάντηση εργασίας (workshop) που έλαβε χώρα τον Ιούλιο του 2020. Επικεντρώνεται στις βασικές πτυχές της οργανωσιακής ανεξαρτησίας και της υποχρέωσης λογοδοσίας.
- **Κώδικας Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών Ο.Τ.Α. στο πλαίσιο Διαδημοτικής Συνεργασίας**, που καταρτίστηκε κατά τη δεύτερη συνάντηση εργασίας (workshop) που έλαβε χώρα διαδικτυακά τον Οκτώβριο του 2020. Βασίζεται στον Κώδικα Δεοντολογίας του Ελληνικού Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών και καλύπτει ζητήματα Ακεραιότητας, Αντικειμενικότητας, Εμπιστευτικότητας και Επάρκειας.

Τα εν λόγω Παραρτήματα δύνανται να χρησιμεύσουν ως υποδείγματα που μπορούν να υιοθετηθούν εύκολα από τους δήμους που είναι πρόθυμοι να συνεργαστούν και να ενώσουν τις δυνάμεις τους για τη δημιουργία των δικών τους μονάδων, αλλά και μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου στο πλαίσιο της Διαδημοτικής Συνεργασίας.



## 2 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Σχέδιο Δράσης για την Προγραμματική Σύμβαση ΔδΣ για τον Εσωτερικό Έλεγχο

### Σχέδιο Δράσης για την Προγραμματική Σύμβαση ΔδΣ για τον Εσωτερικό Έλεγχο

#### Σύσταση της ΔδΣ: σύντομη επισκόπηση

Το Συμβούλιο της Ευρώπης (ΣΤΕ) ξεκίνησε την πιλοτική εφαρμογή της Διαδημοτικής Συνεργασίας για την παροχή υπηρεσιών Εσωτερικού Ελέγχου (ΕΕ) στην Ελλάδα το 2019. Συγκεκριμένα, το ΣΤΕ επικοινωνήθηκε με τους ακόλουθους γειτονικούς δήμους προκειμένου να διερευνήσει μαζί τους τη δυνατότητα δημιουργίας ενός πιλοτικού προγράμματος ΔδΣ για τον ΕΕ:

- ΑΓΙΑ
- ΕΛΑΣΣΟΝΑ
- ΚΙΛΕΛΕΡ
- ΛΑΡΙΣΑ
- ΦΑΡΣΑΛΑ

Οι δήμοι υπέγραψαν μια Επιστολή Πρόθεσης με την οποία εξέφραζαν ενδιαφέρον για την ένταξη στη ΔδΣ και συμμετείχαν σε μια σειρά συναντήσεων εργασίας (workshops) από τον Νοέμβριο του 2019 έως τον Μάρτιο του 2020, κατά τη διάρκεια των οποίων εξοικειώθηκαν με την Εργαλειοθήκη της ΔδΣ του ΣΤΕ. Μέσω της δράσης της ΔδΣ, το Κέντρο Εμπειρογνομοσύνης βοήθησε τους πιλοτικούς δήμους να αξιολογήσουν τις υφιστάμενες νομικές επιλογές αναφορικά με την ΔδΣ: οι δήμοι προσδιόρισαν την Προγραμματική Σύμβαση ως την καταλληλότερη επιλογή, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες τους και το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Οι δήμοι αξιολόγησαν τη ΔδΣ ως μια αποτελεσματική και βιώσιμη ευκαιρία για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της παροχής υπηρεσιών τους στους πολίτες και τη βελτίωση της συνολικής ικανότητας και της ανταπόκρισης των δημοτικών υπηρεσιών στο σύνολό τους.

Στο πλαίσιο αυτό, σχεδιάστηκε, αναθεωρήθηκε και υπογράφηκε από όλους τους δήμους μια Προγραμματική Σύμβαση, θέτοντας έτσι τη βάση για την επιχειρησιακή σύσταση του συστήματος ΔδΣ.

**ΔΗΜΟΣ**

**ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ  
ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ  
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ  
ΣΥΜΒΑΣΗΣ**

**ΥΠΟΓΡΑΦΩΝ**

**ΠΡΟΣΩΠΟ  
ΟΡΙΣΜΕΝΟ ΓΙΑ  
ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ  
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔδΣ**

**ΕΠΑΦΕΣ**

ΑΓΙΑ

ΕΛΑΣΣΟΝΑ

ΚΙΛΕΛΕΡ

ΛΑΡΙΣΑ

ΦΑΡΣΑΛΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ<sup>1</sup>

ΕΕΤΑΑ<sup>2</sup>

---

### Πίνακας 1–Υπογραφή Προγραμματικής Σύμβασης και Ομάδα Εργασίας ΔδΣ

## Η ΔδΣ στον ΕΕ: SWOT<sup>3</sup> Ανάλυση

Το 2019 και το 2020, το ΣτΕ υποστήριξε το πρόγραμμα ΔδΣ για τον καθορισμό των κύριων παραγόντων που θα μπορούσαν να προωθήσουν ή να εμποδίσουν τη δημιουργία και τη βιωσιμότητα της προσπάθειας ΔδΣ με διπλό στόχο: (α) να εισέλθει στην επιχειρησιακή φάση της ΔδΣ και (β) να θέσει τη βάση για την ικανότητά της να καθορίζει και να επιτυγχάνει τους στόχους της.

Τον Ιανουάριο του 2020, οργανώθηκε με τους συμμετέχοντες δήμους η συνάντηση εργασίας (workshop) για τον προσδιορισμό των οφελών από τη δημιουργία μιας ΔδΣ για τον εσωτερικό έλεγχο:

- Για ορισμένους δήμους ο εσωτερικός έλεγχος χρησιμοποιήθηκε ελάχιστα και υπήρξε ανάγκη να αυξηθεί η συνειδητοποίηση της αξίας που αποφέρει.
- Όπου υπήρχε γνώση (του αντικειμένου), η ικανότητα παροχής (του εσωτερικού ελέγχου) ποικίλλει, ενώ ορισμένοι μικρότεροι δήμοι αντιμετώπισαν σημαντικές προκλήσεις για να τον παράσχουν αυτόνομα.
- Υπάρχει ανάγκη για συνεπή εφαρμογή διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου, για το λόγο αυτό η ΔδΣ θα επέτρεπε την ανάπτυξη εγκεκριμένων εγχειριδίων ελέγχου (με λεπτομέρειες σχετικά με το σχεδιασμό και την διεξαγωγή, καθώς και τη διαβεβαίωση μέσω της παράδοσης των συνακόλουθων συστάσεων ελέγχου) βασισμένων στο ελεγκτικό έργο που θα έχει ήδη υλοποιηθεί μέσω κοινών προγραμμάτων ελέγχου. Ωστόσο, σε αυτά τα προγράμματα, η εφαρμογή της πρακτικής δεν εφαρμοζόταν πάντα όπως ήταν αναμενόμενο λόγω των περιορισμένων διοικητικών/ελεγκτικών ικανοτήτων. Μια ΔδΣ θα μπορούσε αρχικά να συμφωνήσει τις διαδικασίες με τις οποίες θα μπορούσαν να παρέχονται οι λειτουργίες εσωτερικού ελέγχου.

---

<sup>1</sup> Η ΕΕΤΑΑ και ο Δήμος Θεσσαλονίκης συμμετέχουν στην προγραμματική σύμβαση προκειμένου να παρέχουν τεχνική και επιστημονική υποστήριξη στους πέντε Δήμους Αγιάς, Ελασσόνας, Φαρσάλων, Κιλελέρ και Λάρισας.

<sup>2</sup> Ibid

<sup>3</sup> Δυνατά Σημεία, Αδύνατα σημεία, Ευκαιρίες και Απειλές

- Η εστίαση στην παροχή εγγυήσεων μέσω του εσωτερικού ελέγχου θα μπορούσε να αποτελέσει το τελικό αποτέλεσμα - ενισχύοντας έτσι την εμπιστοσύνη των δημοτών στο ότι κάθε δήμος παρέχει αποδοτικές υπηρεσίες κατά τρόπο οικονομικά αποδοτικό.

Είναι απαραίτητο να υποστηριχθεί η προσέγγιση για την εκπόνηση της ΔδΣ για τον εσωτερικό έλεγχο με τα απαραίτητα εργαλεία απόδοσης και διαχείρισης κινδύνων. Αυτό θα επιτρέψει την αποτελεσματική και έγκαιρη περαίωση των παραδοτέων της ΔδΣ και θα εξασφαλίσει ότι οι σχετικοί με τη διαδικασία κίνδυνοι θα μετριασθούν στο μέγιστο βαθμό και θα επικυρωθούν με μια «Προγραμματική Σύμβαση».

Το Μάρτιο του 2020 έλαβε χώρα μια συνάντηση εργασίας (workshop), στην οποία οι συμμετέχοντες δήμοι προσδιόρισαν τους κύριους παράγοντες μέσω μιας άσκησης SWOT ανάλυσης. Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα αποτελέσματα.

	<b>Εσωτερικό</b>	<b>Εξωτερικό</b>
<b>Θετικά</b>	<p><b>ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ</b></p> <p>Ο Δήμος Λάρισας έχει πόρους κι εμπειρία, καθώς επίσης και μια βάση γνώσεων που αναπτύχθηκε με τη συμμετοχή του σε άλλα προγράμματα ΕΕ.</p> <p>Γεωγραφική εγγύτητα μεταξύ των Δήμων, δυνατότητα διά ζώσης συνεργασίας</p> <p>Υπαρξη νομοθετικού πλαισίου</p> <p>Δυνατότητα επίτευξης συγκεκριμένων στόχων</p> <p>Πρωτοποριακή διαδικασία για μια δύσκολη περίπτωση (ΕΕ)</p>	<p><b>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</b></p> <p>Μοντέλο διάχυσης τεχνογνωσίας λόγω προηγούμενης εμπειρίας</p> <p>Υπαρξη καλής πρακτικής (εγχειρίδιο ΕΑΔ, κτλ)</p> <p>Δυνατότητα συνεργασίας μεταξύ δημόσιων φορέων σε σταθερό πλαίσιο</p> <p>Τροποποίηση Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας - ΟΕΥ με προσθήκη μονάδας ΕΕ ως δέσμευση του Δήμου</p> <p>Αλλαγή κουλτούρας απέναντι στο συγκεκριμένο θέμα (ΕΕ)</p>
<b>Αρνητικά</b>	<p><b>ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ</b></p> <p>Έλλειψη πόρων και προσωπικού στους μικρούς Δήμους</p> <p><b>Έλλειψη ειδικών γνώσεων στην πλειονότητα των δήμων</b></p> <p>Δεν υπάρχει προηγούμενη εμπειρία διαδημοτικής συνεργασίας</p> <p>Η συγκεκριμένη περίπτωση Εσωτερικού Ελέγχου (ΕΕ) είναι δύσκολο να εφαρμοσθεί</p>	<p><b>ΑΠΕΙΛΕΣ</b></p> <p>Πιθανή αδυναμία άσκησης αρμοδιότητας</p> <p>Πιθανές αντιδράσεις στην εφαρμογή της ΔδΣ μπορεί να προκύψουν λόγω της έλλειψης πληροφόρησης</p> <p>Εμπλοκή ιδιωτών σε δημόσιες υποθέσεις (κίνδυνος υποκατάστασης) σε περίπτωση που συναφθεί εξωτερική εμπειρογνωμοσύνη από το σχέδιο ΔδΣ</p>

**Πίνακας 2 - ΔδΣ - SWOT Ανάλυση**

## Το όραμα της ΔδΣ

Οι δήμοι που συμμετέχουν, σχεδιάζουν την ανάπτυξη δράσεων διαδημοτικής συνεργασίας για να κατανοήσουν καλύτερα τις βασικές έννοιες των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου και να δημιουργήσουν την ικανότητα να προσφέρουν τα οφέλη μιας ισχυρής διαδικασίας εσωτερικού ελέγχου στο πλαίσιο μιας ΔδΣ. Έτσι, βελτιώνουν τελικά την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται στους δημότες τους.

Προβλέπεται ότι η ΔδΣ θα διευκολύνει την επίλυση θεμάτων όπως η έλλειψη διοικητικής ικανότητας, ανθρώπινων και οικονομικών πόρων, επιτυγχάνοντας οικονομίες κλίμακας και στην κατανομή ανθρώπινων πόρων. Η ΔδΣ θα επιτρέψει επίσης την εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου σε τομείς που διαφορετικά θα ξεπερνούσαν την ικανότητα των επιμέρους Δήμων. Επίσης, η ΔδΣ επιτρέπει την υιοθέτηση και ανάπτυξη μιας συνεκτικής προσέγγισης για την παροχή υψηλότερων επιπέδων αξιοπιστίας.

## Η αποστολή της ΔδΣ

Ο Δήμος Λάρισας ορίστηκε συντονιστής Δήμος. Είναι ο μοναδικός Δήμος μεταξύ των επιλεγμένων πέντε Δήμων με λειτουργική μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου. Ένας εκπρόσωπος από κάθε δήμο συμμετέχει στην Επιτροπή Παρακολούθησης, η οποία θα κατευθύνει τη συνολική εφαρμογή της Προγραμματικής Σύμβασης της ΔδΣ. Οι συνεδριάσεις θα πραγματοποιηθούν στις εγκαταστάσεις του συντονιστή ή όπου αλλού περιγράφονται στην Προγραμματική Σύμβαση. Εκτιμάται ότι θα διεξάγεται μία συνεδρίαση κάθε τρεις μήνες.

Επιπλέον, οι ήδη καθορισμένες ομάδες εργασίας ΔδΣ θα χρησιμοποιηθούν προκειμένου να καθορίσουν τις λειτουργικές πτυχές της ΔδΣ. Αν χρειάζεται, οι συνεδριάσεις θα πραγματοποιούνται στις εγκαταστάσεις του συντονιστή ή αλλού όπως περιγράφεται στην Προγραμματική Σύμβαση.

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης και η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ) θα παράσχουν τεχνική υποστήριξη στις δραστηριότητες της ΔδΣ, όπως αυτές ορίζονται στην Προγραμματική Σύμβαση. Οι εκπρόσωποί της ΕΕΤΑΑ θα συμμετάσχουν στις ομάδες εργασίας της ΔδΣ, και οι δαπάνες θα καλυφθούν επίσης από την ΔδΣ.

## Γενικός στόχος

Ο γενικός στόχος του Σχεδίου Δράσης είναι να συμβάλει στην επίτευξη των στρατηγικών προτεραιοτήτων της ΔδΣ με καθορισμένο χρονοδιάγραμμα, όπως παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

Στρατηγική προτεραιότητα	Βραχυπρόθεσμος 3 μήνες	Μεσοπρόθεσμος 9 μήνες	Μακροπρόθεσμος 18 μήνες
Εκκίνηση της ΔδΣ	X		
Έναρξη των πρωτοβουλιών υποστήριξης του Εσωτερικού Ελέγχου	X	X	X

Πίνακας 3 - ΔδΣ- Γενικός στόχος

## Αποτελέσματα

### Έναρξη των δράσεων ΔδΣ

Το αναμενόμενο αποτέλεσμα είναι η καθιέρωση και η δρομολόγηση του επιχειρησιακού πλαισίου της ΔδΣ για την απόκτηση πλήρους επιχειρησιακής ικανότητας για την επίτευξη των ακόλουθων στρατηγικών προτεραιοτήτων.

- Δημιουργία Ομάδας Εργασίας ΔδΣ
- Σύσταση Επιτροπής Παρακολούθησης ΔδΣ

- Υιοθέτηση του Σχεδίου Δράσης

## Έναρξη των πρωτοβουλιών υποστήριξης του Εσωτερικού Ελέγχου

Βάσει αυτής της προτεραιότητας, η ΔδΣ προτίθεται να επιτύχει τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- Ευαισθητοποίηση σχετικά με την έννοια και τα οφέλη του εσωτερικού ελέγχου μεταξύ των εκλεγμένων αντιπροσώπων και των επικεφαλής των οργανικών μονάδων των δήμων.
- Δυνατότητα ανάπτυξης ικανοτήτων και κατάρτιση των πιθανών ελεγκτών των δήμων.
- Δημιουργία συστήματος διαχείρισης γνώσης.
- Παρατηρήσεις και παραγωγή προτάσεων σχετικά με το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο του Εσωτερικού Ελέγχου.
- Υποστήριξη της δημιουργίας μιας Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου που θα συμπεριλαμβάνεται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) των Δήμων
- Πιλοτική εφαρμογή Εσωτερικού Ελέγχου.

## Εκροές

### Έναρξη της ΔδΣ

#### Εκροή 1 - Προσδιορισμός της Ομάδας Εργασίας ΔδΣ

Δράση Ποιά	Ευθύνη Ποιος	Πόροι Πώς	Ημ/νία έναρξης Πότε	Ημ/νία λήξης Πότε	Ορόσημο Ποιο
<b>Προσδιορισμός των μελών της ομάδας εργασίας ΔδΣ</b>	Έχουν ήδη προσδιοριστεί από το αρχικό γράμμα εκδήλωσης ενδιαφέροντος και είναι οι εκπρόσωποι των πέντε (5) Δήμων, πλέον της ΕΕΤΑΑ. Στην ΠΣ θα περιγράφεται ποιοι είναι και με ποιόν τρόπο μπορεί να αντικατασταθούν σύμφωνα με τις επιθυμίες των διοικήσεων.				
<b>Ορισμός ημερήσιας διάταξης για τις συσκέψεις</b>	Η ΠΣ περιγράφει τις αρμοδιότητες και τους τρόπους λειτουργίας, Η δραστηριότητα ολοκληρώθηκε.				
<b>Δείκτης Μέτρησης Επιδόσεων</b>	Η ΠΣ ΔδΣ (Συγκεκριμένο) υπογράφεται (Επιτεύξιμο) από όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη έως τις --/--/---- (Εντός καθορισμένων χρονικών ορίων / Ρεαλιστικό)				

#### Εκροή 2 - Σύσταση Επιτροπής Παρακολούθησης ΔδΣ

Δράση Ποιά	Ευθύνη Ποιος	Πόροι Πώς	Ημ/νία έναρξης Πότε	Ημ/νία λήξης Πότε	Ορόσημο Ποιο
<b>Προσδιορισμός των μελών της επιτροπής παρακολούθησης</b>	Δημοτικό Συμβούλιο των 5 Δήμων, και Διοικητικό	Εκπρόσωποι των 5 Δήμων και της ΕΕΤΑΑ	Υπογραφή της ΠΣ	Καθ' όλη τη διάρκεια της ΠΣ	Υπογραφή ΠΣ

<b>ΔδΣ (διαφορετικό από την Ομάδα Εργασίας ΔδΣ)</b>	Συμβούλιο ΕΕΤΑΑ
<b>Προσδιορισμός ατζέντας για τις συναντήσεις</b>	Η ΠΣ περιγράφει τις αρμοδιότητες και τους τρόπους λειτουργίας
<b>Δείκτης Μέτρησης Επιδόσεων (1)</b>	Συμφωνία και υπογραφή (από κάθε συμμετέχοντα δήμο) του Αντικειμένου της Επιτροπής Παρακολούθησης της ΔδΣ έως το τέλος Μ1. Αυτό περιλαμβάνει διευκρίνιση του ρόλου της, τη σύνθεση, τη συχνότητα των συνεδριάσεων, προβλέψεις για την προεδρία και για τη διακυβέρνηση των συμμετεχόντων δήμων, καθώς επίσης και την κατάρτιση μιας ενδιάμεσης και μιας τελικής έκθεσης
<b>Δείκτης Μέτρησης Επιδόσεων (2)</b>	Η πρώτη συνάντηση της Επιτροπής Παρακολούθησης της ΔδΣ θα πρέπει να πραγματοποιηθεί έως το τέλος Μ2, με ορισμό των διαδικασιών Παρακολούθησης και Αξιολόγησης, της πορείας της προόδου και των αποτελεσμάτων και των δράσεων που θα γνωστοποιηθούν σε όλους τους συμμετέχοντες εταίρους.

### Εκροή 3 - Υιοθέτηση του Σχεδίου Δράσης

<b>Δράση</b> <i>Ποιά</i>	<b>Ευθύνη</b> <i>Ποιος</i>	<b>Πόροι</b> <i>Πώς</i>	<b>Ημ/νία έναρξης</b> <i>Πότε</i>	<b>Ημ/νία λήξης</b> <i>Πότε</i>	<b>Ορόσημο</b> <i>Ποιο</i>
<b>Οριστικοποίηση και υιοθέτηση του Σχεδίου Δράσης</b>	Δημοτικό Συμβούλιο των 5 Δήμων, και Διοικητικό Συμβούλιο ΕΕΤΑΑ και Θεσσαλονίκη	Εκπρόσωποι των 5 Δήμων, του Δήμου Θεσσαλονίκης και της ΕΕΤΑΑ	Υπογραφή της ΠΣ	Καθ' όλη τη διάρκεια της ΠΣ	Υπογραφή ΠΣ
<b>Δείκτης Μέτρησης Επιδόσεων</b>	Το Σχέδιο Δράσης ΔδΣ (Συγκεκριμένο) εγκρίνεται ως Παράρτημα της Προγραμματικής Σύμβασης (Επιτεύξιμο) από όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη έως τις --/--/---- (Εντός καθορισμένων χρονικών ορίων / Ρεαλιστικό)				

## Έναρξη των πρωτοβουλιών υποστήριξης του εσωτερικού ελέγχου

Εκροή 1 - Ενημέρωση σχετικά με την έννοια και τα οφέλη του εσωτερικού ελέγχου μεταξύ των εκλεγμένων αντιπροσώπων και των διευθυντών των δήμων

Δράση Ποιά	Ευθύνη Ποιος	Πόροι Πώς	Ημ/νία έναρξης Πότε	Ημ/νία λήξης Πότε	Ορόσημο Ποιο
<b>Προετοιμασία συναντήσεων ενημέρωσης και προσδιορισμός εκπαιδευτών</b>	ΕΕΤΑΑ	Εμπειρογνώμονας (από ΕΕΤΑΑ)	από την υπογραφή της ΠΣ	Μ1	Ο εκπαιδευτής θα ορισθεί μέχρι το τέλος Μ1
<b>Διεξαγωγή πέντε συνεδριάσεων διάρκειας μισής ημέρας για τη σημασία και την αναγκαιότητα του Εσωτερικού ελέγχου</b>	ΕΕΤΑΑ	1 συνεδρίαση ανά δήμο Εγκαταστάσεις: στους 5 Δήμους 5-15 συμμετέχοντες ανά Δήμο (Επικεφαλής διευθύνσεων και Αιρετοί π.χ. Εκτελεστική Επιτροπή) Θα διεξαχθεί από: 1 εμπειρογνώμονα από την ΕΕΤΑΑ	Μ1	Μ2	Οι συνεδριάσεις θα λάβουν χώρα μέχρι το τέλος Μ2

### Δείκτης Μέτρησης Επιδόσεων

Διεξαγωγή των συνεδριάσεων κατάρτισης για τον ΕΕ έως το τέλος Μ2. Θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί οι συνεδριάσεις κατάρτισης και να έχει εξεταστεί η ανάδραση (feedback) για να διασφαλισθεί ότι δεν απαιτείται να δοθεί συνέχεια.

Εκροή 2 - Δυνατότητα στελέχωσης και κατάρτισης των πιθανών ελεγκτών των Δήμων

Δράση Ποιά	Ευθύνη Ποιος	Πόροι Πώς	Ημ/νία έναρξης Πότε	Ημ/νία λήξης Πότε	Ορόσημο Ποιο
<b>Προετοιμασία της συνάντησης εργασίας (workshop) και προσδιορισμός των εκπαιδευτών</b>	ΕΕΤΑΑ	Εμπειρογνώμονας (από την ΕΕΤΑΑ)	Η υπογραφή της ΠΣ	Τέλος Μ1	Οι εκπαιδευτές θα ορισθούν μέχρι το τέλος Μ1

<b>Μία ημερίδα: Εσωτερικός έλεγχος και διαχείρισης απόδοσης της ΔδΣ- 1 ημέρα</b>	ΕΕΤΑΑ-Ο Δήμος Θεσσαλονίκης (υποστηρικτικά)	Συμμετέχοντες Διάφορα Στελέχη των 5 Δήμων (μαζί με εκπροσώπους από την υπηρεσία της οποίας η διαδικασία θα ελεγχθεί αλλά και η ομάδα εργασίας) Χώρος διεξαγωγής: Θα πραγματοποιηθεί στον Δήμο Λάρισας ή online Από 1 εμπειρογνώμονα από την ΕΕΤΑΑ και 1 εκπρόσωπο του Δήμου Θεσσαλονίκης	M2	M3	Η ημερίδα θα λάβει χώρα μέχρι το τέλος M3
--	---	--	----	----	--

<b>Διήμερη συνάντηση εργασίας (workshop): 1η ημέρα: Πληροφόρηση και ενημέρωση του προσωπικού που θα ελεγχθεί κατά την πιλοτική εφαρμογή του ΕΕ 2η ημέρα: κατάρτιση στον ΕΕ (σύμφωνα με το εγχειρίδιο της ΕΑΔ)</b>	ΕΕΤΑΑ – Δήμος Θεσσαλονίκης (υποστηρικτικά)	Συμμετέχοντες: η ομάδα εργασίας, αυτοί που θα δεχτούν πιλοτικό έλεγχο, οι πιλοτικοί ελεγκτές (εάν διαφέρουν)  Χώρος διεξαγωγής: Θα πραγματοποιηθεί στον Δήμο Λάρισας, σε αίθουσα συνεδριάσεων ξενοδοχείου ή online  Από 2 ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, 1 εμπειρογνώμονα από την ΕΕΤΑΑ και 1 εκπρόσωπο του Δήμου Θεσσαλονίκης	M4	M5	Η συνάντηση εργασίας (workshop) θα λάβει χώρα μέχρι το τέλος M5
---	--	---	----	----	--



<b>Ημερίδα Διάχυσης Αποτελεσμάτων – 1 ημέρα (Στο τέλος του χρονοδιαγράμματος ΔδΣ)</b>	EETAA	Εκπρόσωποι από: τους 5 δήμους, δήμους της περιοχής και άλλους φορείς. Χώρος διεξαγωγής: Θα πραγματοποιηθεί στην αίθουσα συνεδριάσεων του Δήμου Λάρισας Από 1 εμπειρογνώμονα από την EETAA και εκπροσώπους της ομάδας εργασίας	Τέλος της πιλοτικής εφαρμογής EE	Τέλος της πιλοτικής εφαρμογής EE	Η συνάντηση εργασίας (workshop) θα λάβει χώρα μετά το τέλος της πιλοτικής εφαρμογής EE
---	-------	---	----------------------------------	----------------------------------	--

**Δείκτης Μέτρησης Επιδόσεων (1)**

Πραγματοποίηση σεμιναρίου για τον ΕΕ και τη διαχείριση απόδοσης ΔδΣ με εκπροσώπους από τους 5 δήμους. Θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί οι συνεδριάσεις κατάρτισης και να έχει εξεταστεί η ανάδραση για να διασφαλιστεί ότι δεν απαιτούνται διευκρινίσεις. Όλες οι δραστηριότητες θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί έως το τέλος Μ3.

**Δείκτης Μέτρησης Επιδόσεων (2)**

Πραγματοποίηση διήμερου σεμιναρίου για τον ΕΕ, το οποίο θα καλύπτει ενημέρωση και κατάρτιση στον ΕΕ. Αυτό θα περιλαμβάνει εξέταση των τομέων όπου οι δυνητικές εργασίες ελέγχου θα μπορούσαν να είναι επωφελείς για τους δήμους. Θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί οι συνεδριάσεις κατάρτισης και να έχει εξεταστεί η ανάδραση για να διασφαλιστεί ότι δεν απαιτούνται διευκρινίσεις. Όλα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί έως το τέλος Μ5.

**Δείκτης Μέτρησης Επιδόσεων (3)**

Πραγματοποίηση συνάντησης εργασίας (workshop) διάχυσης αποτελεσμάτων ΕΕ. Θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί οι συνεδριάσεις κατάρτισης και να έχει εξεταστεί η ανάδραση για να διασφαλιστεί ότι δεν απαιτούνται διευκρινίσεις έως το τέλος της πιλοτικής εφαρμογής ΕΕ.

**Εκροή 3 - Δημιουργία συστήματος διαχείρισης γνώσης**

<b>Δράση</b> <i>Ποιά</i>	<b>Ευθύνη</b> <i>Ποιος</i>	<b>Πόροι</b> <i>Πώς</i>	<b>Ημ/νία έναρξης</b> <i>Πότε</i>	<b>Ημ/νία λήξης</b> <i>Πότε</i>	<b>Ορόσημο</b> <i>Ποιο</i>
<b>Δημιουργία μια κοινής πλατφόρμας</b>	EETAA		Υπογραφή ΠΣ	M1	Δημιουργία πλατφόρμας και πρόσβαση σε αυτή μέχρι το τέλος του Μ1, μέσω του

συστήματος  
«Συνεργάζομαι-  
Συμμετέχω» της  
ΕΕΤΑΑ

**Συλλογή,  
αποθήκευση  
και  
διαμοιρασμός  
εκθέσεων,  
εγχειριδίων,  
κανονισμών,  
διαδικασιών,  
καλών  
πρακτικών,  
εκθέσεων  
περιπτώσεων  
που αφορούν  
πολίτες,  
σχετικά με τον  
εσωτερικό  
έλεγχο**

Θεσσαλονίκη,  
Λάρισα, Ε.Α.Δ.

Ομάδα εργασίας

Υπογραφή  
ΠΣ

Λήξη ΠΣ

Το υλικό θα  
παρέχεται  
διαδικτυακά και  
θα διατεθεί μέχρι  
το τέλος της  
περιόδου της ΠΣ

**Δείκτης  
Μέτρησης  
Επιδόσεων**

Δημιουργία μιας συμφωνημένης κοινής πλατφόρμας για τον διαμοιρασμό πληροφοριών σχετικά με τον ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων προτύπων για σχέδια ελέγχου, εντοπισμό εκθέσεων και συστάσεων) έως το τέλος Μ1.

#### Εκροή 4 - Παρατηρήσεις και συστάσεις σχετικά με το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο του εσωτερικού ελέγχου

<b>Δράση</b> <i>Ποιά</i>	<b>Ευθύνη</b> <i>Ποιος</i>	<b>Πόροι</b> <i>Πώς</i>	<b>Ημ/νία έναρξης</b> <i>Πότε</i>	<b>Ημ/νία λήξης</b> <i>Πότε</i>	<b>Ορόσημο</b> <i>Ποιο</i>
<b>Συλλογή συστάσεων σχετικά με το ρυθμιστικό πλαίσιο του Εσωτερικού Ελέγχου</b>	ΕΕΤΑΑ, Θεσσαλονίκη, Λάρισα, ΕΑΔ	Ομάδα εργασίας	Υπογραφή ΠΣ	Λήξη ΠΣ	
<b>Υποβολή συστάσεων προς το ΥΠΕΣ, την ΕΑΔ και / ή άλλους αρμόδιους φορείς</b>	ΕΕΤΑΑ, Θεσσαλονίκη, Λάρισα και 4 Δήμοι	Επιτροπή παρακολούθησης, ομάδα εργασίας	Υπογραφή ΠΣ	Λήξη ΠΣ	Εάν χρειάζεται, μια έκθεση με συστάσεις θα αποσταλεί στο ΥΠΕΣ, την ΕΑΔ ή άλλους φορείς έως το τέλος της περιόδου της ΠΣ

**Δείκτης  
Μέτρησης  
Επιδόσεων**

Η ομάδα εργασίας ΔδΣ έχει συλλέξει συστάσεις και έχει συντάξει τελική έκθεση, η οποία πρέπει να υποβληθεί στο ΥΠΕΣ, την ΕΑΔ και άλλους σχετικούς φορείς έως το τέλος της περιόδου της ΠΣ.

**Εκροή 5 - Υποστήριξη δημιουργίας Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου που θα περιλαμβάνονται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) των Δήμων**

<b>Δράση</b> <i>Ποιά</i>	<b>Ευθύνη</b> <i>Ποιος</i>	<b>Πόροι</b> <i>Πώς</i>	<b>Ημ/νία</b> <b>έναρξης</b> <i>Πότε</i>	<b>Ημ/νία</b> <b>λήξης</b> <i>Πότε</i>	<b>Ορόσημο</b> <i>Ποιο</i>
<b>Προετοιμασία σχεδίου περιγραφής της δομής και της ευρείας εντολής των Μονάδων ΕΕ που θα περιλαμβάνονται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας των Δήμων</b>	ΕΕΤΑΑ, Θεσσαλονίκη, Λάρισα και 4 δήμοι	Ομάδα Εργασίας	M3	M5	
<b>Κατάρτιση Καταστατικού Χάρτη Εσωτερικού Ελέγχου σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα</b>	ΕΕΤΑΑ, Θεσσαλονίκη, Λάρισα και 4 δήμοι	Ομάδα Εργασίας	M6	M7	Προσαρμογή του υποδείγματος Καταστατικού Χάρτη Εσωτερικού Ελέγχου που έχει αναπτυχθεί από το έργο τεχνικής βοήθειας του ΣτΕ

**Δείκτης Μέτρησης  
Επιδόσεων (1)**

Κατάρτισης της περιγραφής της Μονάδας ΕΕ και υποβολή της σε κάθε Δημοτικό Συμβούλιο για υιοθέτηση έως το τέλος της περιόδου της ΠΣ.

**Δείκτης Μέτρησης  
Επιδόσεων (2)**

Κατάρτιση Καταστατικού Χάρτη Εσωτερικού Ελέγχου έως τον M6 και συμφωνία για την Επιτροπή Παρακολούθησης έως τον M7.

**Εκροή 6 - Εφαρμογή του πιλοτικού Εσωτερικού Ελέγχου**

<b>Δράση</b> <i>Ποιά</i>	<b>Ευθύνη</b> <i>Ποιος</i>	<b>Πόροι</b> <i>Πώς</i>	<b>Ημ/νία</b> <b>έναρξης</b> <i>Πότε</i>	<b>Ημ/νία</b> <b>λήξης</b> <i>Πότε</i>	<b>Ορόσημο</b> <i>Ποιο</i>
<b>Επιλογή μια απλής, προσανατολισμένης στους πολίτες</b>	Η Επιτροπή Παρακολούθησης θα επιβεβαιώσει τη	Ομάδα εργασίας	M1	M2	Έως τον M2 η διαδικασία που θα ελεγχθεί μέσω της

διαδικασίας που είναι κοινή σε όλους τους δήμους, που θα ελεγχθούν	διαδικασία μετά από εισήγηση της ομάδας εργασίας				πιλοτικής εφαρμογής ΕΕ θα πρέπει να έχει προσδιορισθεί και κοινοποιηθεί στους κύριους εταίρους
<b>Προσδιορισμός Ομάδας ΕΕ (εάν διαφέρει από την υπάρχουσα ομάδα εργασίας)</b>	5 Δήμοι	Συμμετέχοντες: η ομάδα εσωτερικού ελέγχου	M1	M2	Μέχρι το τέλος M2 η ομάδα εργασίας εσωτερικού ελέγχου θα έχει ορισθεί
<b>Επίσκεψη Μελέτης στη Θεσσαλονίκη, προκειμένου να παρακολουθήσουν την εφαρμογή ΕΕ και τον τρόπο λειτουργίας</b>	5 Δήμοι και ο Δήμος Θεσσαλονίκης	Συμμετέχοντες: η ομάδα εσωτερικού ελέγχου	M2	M3	Η εν λόγω δραστηριότητα μπορεί να ανασταλεί, σύμφωνα με τα τρέχοντα μέτρα για την υγεία και τις οδηγίες των αρμόδιων αρχών. Εάν ανασταλεί, θα πρέπει να υλοποιηθούν εναλλακτικές διευθετήσεις για το διαμοιρασμό γνώσεων. Κάθε συμμετέχων θα πρέπει να συντάξει μια συνοπτική αναφορά για την επίσκεψη μελέτης
<b>Αρχική εφαρμογή ελέγχου στον Δήμο Λάρισας</b>	4 Δήμοι και Δήμος Λάρισας (ή/και εμπειρογνώμονας από την ΕΕΤΑΑ)	Οριστικοποίηση αποστολής παρατήρησης στην Λάρισα πάνω στην επιλεχθείσα διαδικασία με την ομάδα εσωτερικού ελέγχου ΔδΣ (shadowing). Θα γίνουν επισκέψεις μελέτης στη Λάρισα από δήμους προκειμένου να	M3	M5	

παρατηρούν την εφαρμογή κάθε βήματος του ΕΕ

<b>Αντιγραφή και υλοποίηση των ίδιων βημάτων εσωτερικού ελέγχου σε κάθε μικρό δήμο</b>	4 Δήμοι και ο Δήμος Λάρισας, ο Δήμος Θεσσαλονίκης ή/και η ΕΕΤΑΑ	Σε κάθε έναν δήμο ξεχωριστά με δια ζώσης υποστήριξη από τον Δήμο Λάρισας και από τον εμπειρογνώμονα της ΕΕΤΑΑ και την εξ' αποστάσεως υποστήριξη του Δήμου Θεσσαλονίκης	M4	M8	Ολοκλήρωση της πιλοτικών εφαρμογών ΕΕ στους 5 δήμους έως τον Μ8
<b>Έκθεση ΕΕ και συμπεράσματα</b>	5 Δήμοι, ο Δήμος Θεσσαλονίκης και η ΕΕΤΑΑ	Ομάδα εργασίας ΔδΣ	M8	M9	Οι εκθέσεις εφαρμογής ΕΕ προετοιμάζονται και αποστέλλονται στην αρμόδια αρχή
<b>Δείκτης Μέτρησης Επιδόσεων (1)</b>	Επιλογή υποκειμένου για συλλογικό ΕΕ, προσδιορισμός πόρων για την κατάρτιση και ανάπτυξη ενός σαφούς πλαισίου για την έγκριση του ΕΕ από την Επιτροπή Παρακολούθησης έως τέλος Μ2.				
<b>Δείκτης Μέτρησης Επιδόσεων (2)</b>	Πραγματοποίηση επίσκεψης μελέτης για πιλοτική εφαρμογή ΕΕ στην ορισμένη περιοχή έως τέλος Μ3, με εκπόνηση ΕΕ σε άλλους συμμετέχοντες δήμους έως τον Μ8.				



# 3 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Υπόδειγμα Κανονισμού Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου στο Πλαίσιο Διαδημοτικής Συνεργασίας

Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου (Μ.Ε.Ε.) στο πλαίσιο διαδημοτικής συνεργασίας (ΔδΣ) μπορεί να έχει την παρακάτω προτεινόμενη δομή:

## ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

### ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

#### 1. Σκοπός της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και στόχος της Διαδημοτικής Συνεργασίας στο πλαίσιο του Εσωτερικού Ελέγχου

Ο εσωτερικός έλεγχος είναι μια ανεξάρτητη, αντικειμενική, διαβεβαιωτική και συμβουλευτική δραστηριότητα, η οποία ασκείται από τη Μ.Ε.Ε. Ο εσωτερικός έλεγχος διευκολύνει τους Δήμους να επιτύχουν τους στρατηγικούς σκοπούς τους, υιοθετώντας μία συστηματική, επαγγελματική προσέγγιση στην αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων, του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και της διακυβέρνησης.

Στόχος της διαδημοτικής συνεργασίας στον εσωτερικό έλεγχο είναι:

- η επίτευξη οικονομίας κλίμακος, ταχύτητας και αποτελεσματικότητας στη διενέργεια εσωτερικού ελέγχου μέσω της πραγματοποίησης παράλληλων ελεγκτικών δράσεων από τις Μ.Ε.Ε. των συνεργαζόμενων Δήμων.
- η ανάπτυξη ικανοτήτων των εσωτερικών ελεγκτών μέσω της ανταλλαγής και μεταφοράς γνώσεων, εμπειρίας, τεχνογνωσίας και εργαλείων για τη διενέργεια του εσωτερικού ελέγχου.
- η ουσιαστική αλληλοϋποστήριξη των εσωτερικών ελεγκτών των συνεργαζόμενων δήμων κατά τη διενέργεια εσωτερικών ελέγχων.

#### 2. Αποστολή των Μ.Ε.Ε στο πλαίσιο της ΔδΣ

Έργο της Μ.Ε.Ε. είναι η διενέργεια εσωτερικών ελέγχων (διαβεβαιωτικές δραστηριότητες) και η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών (συμβουλευτικές δραστηριότητες) κατόπιν έγκρισης του Δημάρχου.

Η Μ.Ε.Ε. προσδίδει αξία στον οργανισμό με:

- Την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών διασφάλισης με ανεξάρτητο και αντικειμενικό τρόπο.
- Τη βελτίωση των λειτουργιών του οργανισμού στοχεύοντας σε αποτελεσματικότερες και αποδοτικότερες εσωτερικές διαδικασίες.
- Την επαλήθευση συμμόρφωσης με τους νόμους, κανονισμούς και πολιτικές.
- Τη βελτίωση της διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου.
- Την προστασία των περιουσιακών στοιχείων των Δήμων και αύξηση των εσόδων τους.
- Την αποτροπή διαφθοράς και μη αποδοτικής διοίκησης.
- Την παροχή υποστήριξης για την εκπλήρωση των στόχων που έχει θέσει ο οργανισμός.

- Τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους δημότες, την τόνωση της εμπιστοσύνης και την αύξηση της ικανοποίησής τους από τις παρεχόμενες υπηρεσίες του Δήμου.

Στο πλαίσιο της Διαδημοτικής Συνεργασίας οι Μ.Ε.Ε. των συνεργαζόμενων Δήμων θα πρέπει να συνεργάζονται αρμονικά, με πνεύμα ισότητας και σεβασμού, για την εκπλήρωση της αποστολής τους, όπως αυτή περιγράφεται ανωτέρω.

### **3. Τρόπος εφαρμογής της διαδημοτικής συνεργασίας στον εσωτερικό έλεγχο**

Η διαδημοτική συνεργασία στο πλαίσιο του εσωτερικού ελέγχου αφορά κυρίως την εξής περίπτωση:

Παράλληλη κατά το δυνατόν πραγματοποίηση ελέγχων με το ίδιο αντικείμενο, ώστε οι εσωτερικοί ελεγκτές να αλληλοϋποστηρίζονται κατά τη διάρκεια του ελέγχου. Σε αυτό το πλαίσιο, οι εσωτερικοί ελεγκτές ανταλλάσσουν γνώσεις, πληροφορίες, καλές πρακτικές, πρότυπα υποδείγματα και απόψεις ως προς το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο της ελεγχόμενης διαδικασίας, τους ενδεχόμενους κινδύνους, τον τρόπο διενέργειας των ελεγκτικών δραστηριοτήτων, την προώθηση κοινών/εναρμονισμένων συστάσεων και την υποβολή συντονισμένων αιτημάτων προς την κεντρική διοίκηση με σκοπό τη βελτίωση των διαδικασιών. Υπάρχει δυνατότητα πραγματοποίησης επί τόπου συναντήσεων των εσωτερικών ελεγκτών για να διευκολυνθεί το έργο τους και η μεταξύ τους συνεργασία.

Ειδικότερα, σε περίπτωση ελέγχων που απαιτούν εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις, η διαδημοτική συνεργασία είναι ιδιαίτερα επωφελής, καθώς οι εσωτερικοί ελεγκτές των Δήμων που διαθέτουν υπόβαθρο σχετικό με το αντικείμενο του ελέγχου, παρέχουν κατευθύνσεις και υποστήριξη στους εσωτερικούς ελεγκτές των δήμων που δεν διαθέτουν την απαιτούμενη κατάρτιση και τους υποδεικνύουν την βέλτιστη μεθοδολογία για τη διεξαγωγή του ελέγχου.

### **4. Νομικό ρυθμιστικό πλαίσιο Διαδημοτικής Συνεργασίας στον εσωτερικό έλεγχο**

Η διαδημοτική συνεργασία ρυθμίζεται από τον ν. 3852/2010, άρθρα 99 και 100 καθώς και από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων άρθρα 222 επ. Οι Δήμοι θα πρέπει να υπογράψουν σύμβαση συνεργασίας στον εσωτερικό έλεγχο με βάση τα όσα ορίζονται στα ανωτέρω νομοθετήματα. Οι αποφάσεις των οικείων Δημοτικών Συμβουλίων για την έγκριση σύμβασης διαδημοτικής συνεργασίας λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του δημοτικού συμβουλίου εκάστου Δήμου. Σε περίπτωση προγραμματικής σύμβασης η απόφαση λαμβάνεται από την οικονομική επιτροπή του Δήμου.

Στη σύμβαση θα πρέπει να περιλαμβάνονται τουλάχιστον:

- α) Ο σκοπός, η διάρκεια της σύμβασης και το ή τα αντικείμενα του ελέγχου που αφορά η διαδημοτική συνεργασία στον εσωτερικό έλεγχο.
- β) Ο τρόπος πραγματοποίησης της διαδημοτικής συνεργασίας, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων.
- γ) Το προσωπικό των συμβαλλόμενων Δήμων που θα απασχοληθεί στο πλαίσιο της σύμβασης. Δεν πραγματοποιείται μετακίνηση/απόσπαση προσωπικού, αλλά καθιερώνεται η αφιέρωση χρόνου εργασίας για την αλληλοϋποστήριξη τους στο πλαίσιο συγκεκριμένων εσωτερικών ελέγχων.
- δ) Ο τρόπος χρηματοδότησης και οικονομικής υποστήριξης. Η έγκριση του προϋπολογισμού ακολουθεί τη συνήθη διαδικασία εσωτερικά σε κάθε Δήμο. Επιπλέον, θα διερευνάται η αξιοποίηση επιχορηγήσεων από την κεντρική διοίκηση ή τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς για τη διαδημοτική συνεργασία.
- ε) Το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής της σύμβασης και πραγματοποίησης του ελέγχου.
- στ) Ρήτρες εμπιστευτικότητας.
- ζ) Το όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της σύμβασης.



Για την παρακολούθηση του αντικειμένου και την εφαρμογή των όρων και προϋποθέσεων της σύμβασης, τα συμβαλλόμενα μέρη ορίζουν διαδημοτική επιτροπή που αποτελείται από έναν δημοτικό σύμβουλο από κάθε Δήμο ή από άτομα της επιλογής του κάθε Δήμου. Η διαδημοτική επιτροπή δεν υπεισέρχεται στο περιεχόμενο και την ουσία των ελέγχων. Οι αρμοδιότητές της περιορίζονται στην παρακολούθηση εφαρμογής της σύμβασης και ενδεικτικά ότι πραγματοποιείται ικανοποιητικός αριθμός παράλληλων ελέγχων με το ίδιο αντικείμενο, ότι διεξάγονται οι διαδημοτικοί έλεγχοι με τον συμφωνημένο τρόπο, ότι τηρείται το χρονοδιάγραμμα, ότι υφίσταται αλληλοϋποστήριξη, ομαλή και ουσιαστική συνεργασία μεταξύ των εσωτερικών ελεγκτών των Δήμων. Οι εσωτερικοί ελεγκτές δεν λογοδοτούν στην διαδημοτική επιτροπή αλλά στον Δήμαρχο του Δήμου όπου υπηρετούν ή στην Επιτροπή Ελέγχου, εάν υφίσταται.

## 5. Λογοδοσία

Ο Επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου είναι υπεύθυνος και λογοδοτεί στο Δήμαρχο, επικοινωνεί και συνεργάζεται άμεσα με αυτόν. Στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας ο Επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου αναφέρεται αποκλειστικά στον Δήμαρχο του Δήμου στον οποίο υπηρετεί και όχι στον Δήμαρχο του συνεργαζόμενου Δήμου. Εάν υπάρχει Επιτροπή Ελέγχου στον Δήμο, ο Επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου λογοδοτεί σε αυτή.

Ο Δήμαρχος ή η Επιτροπή Ελέγχου εκάστου Δήμου:

- εγκρίνει τον κανονισμό λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και τον ετήσιο προγραμματισμό ελέγχου του Δήμου,
- δίνει εντολή ανάθεσης για διενέργεια του ελέγχου,
- εγκρίνει την τελική έκθεση ελέγχου και το σχέδιο δράσης.

Ο Επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου είναι υπεύθυνος:

- Για τη σύνταξη και υποβολή ετήσιας γραπτής αναφοράς προς τον Δήμαρχο που περιλαμβάνει την επιβεβαίωση της ανεξαρτησίας της Μ.Ε.Ε. τη συμμόρφωση με τον παρόντα κανονισμό και με τον κώδικα δεοντολογίας, την αξιολόγηση της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου σε σχέση με το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχου, τα αποτελέσματα των ελεγκτικών δράσεων, την πρόοδο της υλοποίησης των συμφωνηθεισών ενεργειών, τις δυσκολίες και τα προβλήματα που προέκυψαν κατά τη διενέργεια των εργασιών ελέγχου στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας και τις απαιτήσεις σε πόρους για την υλοποίηση του έργου της Μ.Ε.Ε.
- Για την αναφορά σημαντικών θεμάτων σχετικά με το πλαίσιο ελέγχου του Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, συμπεριλαμβανομένων των προτάσεων βελτίωσης των διαδικασιών.
- Για την ανάπτυξη του ετήσιου προγραμματισμού ελέγχου με βάση την αξιολόγηση και την προτεραιοποίηση κινδύνων στους οποίους είναι εκτεθειμένος ο Δήμος, καθώς και για την περιοδική πληροφόρηση αναφορικά με την κατάσταση προόδου κάλυψης του ετήσιου προγραμματισμού ελέγχων και την επάρκεια των πόρων.
- Για τον συντονισμό και την επίβλεψη άλλων υπηρεσιών διασφάλισης (διαχείρισης κινδύνου, κανονιστικής συμμόρφωσης, ασφάλειας, νομικής υπηρεσίας, περιβάλλοντος).
- Για την υποβολή ετήσιας αναφοράς προόδου της Μ.Ε.Ε. στον Δήμαρχο ή στην Επιτροπή Ελέγχου, εάν υφίσταται.

## 6. Ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα

Για να διασφαλισθεί η ανεξαρτησία της Μ.Ε.Ε., το προσωπικό της αναφέρεται στον Επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου. Ο Επικεφαλής δεν δέχεται παρεμβάσεις κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του και αναφέρεται διοικητικά στον Δήμαρχο ή στην Επιτροπή Ελέγχου, εάν υφίσταται, οι οποίοι στη συνέχεια ενημερώνουν το Δημοτικό Συμβούλιο.

Η σύσταση Επιτροπής Ελέγχου στην οποία αναφέρεται ο Επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου, ενισχύει την ανεξαρτησία της Μ.Ε.Ε. Η Επιτροπή Ελέγχου απαρτίζεται από τουλάχιστον τρία εκτελεστικά και μη εκτελεστικά

μέλη, τα οποία είναι στην πλειοψηφία τους ανεξάρτητα από τον Δήμο. Η Επιτροπή Ελέγχου είναι υπεύθυνη, μεταξύ άλλων, για την αξιολόγηση της Μ.Ε.Ε., περιλαμβανομένης της παρακολούθησης της ανεξαρτησίας της.

Επίσης, η ανεξαρτησία επιτυγχάνεται με τη διευκόλυνση των ελεγκτικών εργασιών της, την ελεύθερη πρόσβαση κατά την εκτέλεση του ελέγχου στα αρχεία των υπηρεσιών, σε στοιχεία που αφορούν στο ανθρώπινο δυναμικό και στα περιουσιακά στοιχεία του Δήμου.

Για να διασφαλιστεί η αντικειμενικότητα στο έργο του εσωτερικού ελέγχου, οι εσωτερικοί ελεγκτές εφαρμόζουν ως καλή πρακτική το Διεθνές Πλαίσιο Επαγγελματικής Εφαρμογής Εσωτερικού Ελέγχου του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (IPPF του IIA) και τον Κώδικα Δεοντολογίας για τους Εσωτερικούς Ελεγκτές των Δήμων. Επιπλέον, οι εσωτερικοί ελεγκτές δεν εκτελούν οποιασδήποτε φύσης λειτουργικά καθήκοντα εντός του Δήμου. Συμπεριλαμβάνουν στις εκθέσεις ελέγχου συστάσεις σχεδιασμού διαδικασιών και δικλίδων ελέγχου, αλλά δεν τις θεσπίζουν οι ίδιοι, ώστε να μην επηρεάζεται η αμερόληπτη κρίση τους. Αποφεύγονται καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων και σε κάθε περίπτωση λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για τη διαχείριση μιας τέτοιας σύγκρουσης.

Οι προϋποθέσεις ανεξαρτησίας των εσωτερικών ελεγκτών σε ότι αφορά την διαδημοτική συνεργασία αναφέρονται αναλυτικά στο «Πρωτόκολλο διασφάλισης της ανεξαρτησίας της Μ.Ε.Ε.»

## 7. Πρόσβαση

Ο Επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου και οι εσωτερικοί ελεγκτές έχουν απεριόριστη πρόσβαση σε όλες τις λειτουργίες, αρχεία, περιουσία και προσωπικό και έχουν το δικαίωμα να ανακτήσουν πληροφορίες και εξηγήσεις από υπαλλήλους και εξωτερικούς συνεργάτες, βάσει της κείμενης νομοθεσίας.

Ο Επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου δύναται να παρίσταται σε συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου και σε άλλες σημαντικές συνεδριάσεις της διοίκησης και έχει πλήρη και ελεύθερη πρόσβαση στην Επιτροπή Ελέγχου (αν υφίσταται) και στον Δήμαρχο.

Στην περίπτωση της διαδημοτικής συνεργασίας οι εσωτερικοί ελεγκτές των συνεργαζόμενων Δήμων δεν έχουν πρόσβαση στα αρχεία, προσωπικό και περιουσιακά στοιχεία του συνεργαζόμενου Δήμου. Ωστόσο, και σε αυτό το πλαίσιο οι εσωτερικοί ελεγκτές των συνεργαζόμενων Δήμων μπορούν να μοιράζονται μεταξύ τους μεταδεδομένα (επεξεργασμένα δεδομένα και όχι πρωτογενή), για λόγους ανταλλαγής τεχνογνωσίας.

## 8. Αρμοδιότητες

Οι εσωτερικοί ελεγκτές έχουν τις εξής αρμοδιότητες:

- Υλοποιούν τις ελεγκτικές αποστολές που τους ανατίθενται με τη χρήση κατάλληλων μεθοδολογιών ελέγχου.
- Προσφέρουν ανεξάρτητη διαβεβαίωση επί της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης κινδύνων, δικλίδων ελέγχου και διακυβέρνησης στον Δήμο.
- Παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες στον Δήμο.
- Παρέχουν συστάσεις επί των ευρημάτων για τη βελτίωση της διαχείρισης κινδύνων, δικλίδων ελέγχου και προγραμματισμό ελέγχου κατόπιν αξιολόγησης κινδύνων.

Ο Επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου έχει επιπλέον των ανωτέρω τις εξής αρμοδιότητες:

- Εποπτεύει το έργο και τις διαδικασίες της Μ.Ε.Ε..
- Διαμορφώνει τον ετήσιο προγραμματισμό ελέγχου.
- Κατανέμει πόρους, επιλέγει αντικείμενα ελέγχου και αποφασίζει το εύρος του ελέγχου.

Ο Επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου και οι εσωτερικοί ελεγκτές:

- Δεν εκτελούν οιασδήποτε φύσης λειτουργικά καθήκοντα, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών δικλίδων ελέγχου.
- Δεν εκκινούν ή εγκρίνουν λογιστικές εγγραφές εκτός της Μ.Ε.Ε.
- Δεν διενεργούν ΕΔΕ και προανακριτικές πράξεις.

## 9. Ετήσιος προγραμματισμός ελέγχου

Ο Επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου καταρτίζει Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχου, έχοντας λάβει υπόψη τους κινδύνους και τους διαθέσιμους πόρους της μονάδας και στη συνέχεια το υποβάλλει για έγκριση στον Δήμαρχο ή στην Επιτροπή Ελέγχου. Οι έλεγχοι επιλέγονται από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, κατόπιν αξιολόγησης των κινδύνων που επηρεάζουν τον Δήμο και του βαθμού έκθεσής του σε αυτούς, σε σχέση και με τους στρατηγικούς στόχους του. Ο Επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου χρησιμοποιεί το αρχείο καταγραφής κινδύνων για τη διαμόρφωση του ετήσιου προγραμματισμού ελέγχου, εφόσον ο Δήμος προβαίνει συστηματικά σε αξιολόγηση των κινδύνων που διατρέχει και διαθέτει τέτοιο αρχείο κινδύνων.

Στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας οι εσωτερικοί ελεγκτές των Δήμων συνεργάζονται κατά την διαμόρφωση του ετήσιου προγραμματισμού εσωτερικού ελέγχου, προκειμένου να συμπεριλάβουν κάποιους ελέγχους που αφορούν το ίδιο αντικείμενο. Τα κοινά αντικείμενα του ελέγχου θα επιλέγονται με βάση την προτεραιοποίηση κινδύνων εκάστου Δήμου σε συνδυασμό με την εκτίμηση των κοινών κινδύνων που εντοπίζονται στους συνεργαζόμενους Δήμους και για τα οποία υφίσταται πεδίο συνεργασίας στο πλαίσιο του εσωτερικού ελέγχου.

## 10. Στάδια του ελέγχου

### α) Προκαταρκτικό στάδιο

Η διενέργεια εσωτερικού ελέγχου ανατίθεται σε έναν ή περισσότερους εσωτερικούς ελεγκτές, με την εντολή ανάθεσης ελέγχου από τον Δήμαρχο. Εν συνεχεία αποστέλλεται επιστολή γνωστοποίησης διεξαγωγής εσωτερικού ελέγχου στον υπεύθυνο της ελεγχόμενης διαδικασίας.

Στο πλαίσιο διαδημοτικής συνεργασίας οι εσωτερικοί ελεγκτές και οι Δήμαρχοι των συνεργαζόμενων Δήμων μεριμνούν ώστε να συμπίπτει κατά το δυνατόν χρονικά η εντολή ανάθεσης, προκειμένου να διευκολυνθεί η μεταξύ τους συνεργασία.

### β) Στάδιο σχεδιασμού

Μετά την ανάθεση του ελέγχου αναπτύσσεται ο σχεδιασμός αυτού, λαμβανομένων υπόψη των στρατηγικών στόχων του Δήμου και των καταγεγραμμένων κινδύνων, των αντικειμενικών σκοπών του ελεγκτικού έργου, του εύρους του ελέγχου, το οποίο πρέπει να είναι επαρκές, της διάρκειας του ελέγχου και των διαθέσιμων πόρων για την υλοποίηση αυτού. Διαμορφώνεται ο κατάλογος εγγράφων που θα ζητηθούν από τους αρμόδιους φορείς καθώς και ο κατάλογος προσώπων για τη διεξαγωγή διερευνητικών συναντήσεων. Μετά την πραγματοποίηση των διερευνητικών συναντήσεων και την χαρτογράφηση της υπό έλεγχο διαδικασίας, καθορίζεται το νομοθετικό πλαίσιο, εντοπίζονται και αξιολογούνται οι ενδογενείς κίνδυνοι, οι πιθανές αιτίες τους και οι εσωτερικές δικλίδες ελέγχου. Με βάση τα ανωτέρω, διαμορφώνεται το πρόγραμμα εργασιών ελέγχου και καθορίζεται το σύνολο των ελεγκτικών δραστηριοτήτων.

Οι εσωτερικοί ελεγκτές των συνεργαζόμενων Δήμων κατά το στάδιο σχεδιασμού επικοινωνούν και ανταλλάσσουν γνώσεις, πληροφορίες και απόψεις ως προς τα κοινά προβλήματα που αντιμετωπίζουν, ως προς το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο της ελεγχόμενης διαδικασίας, τους κινδύνους που εντόπισαν και τις

ελλείψεις στις υφιστάμενες εσωτερικές δικλείδες ελέγχου. Επίσης, ανταλλάσσουν έγγραφα υποδείγματα και αλληλοϋποστηρίζονται στη συμπλήρωση αυτών.

### **γ) Στάδιο εκτέλεσης του ελέγχου**

Κατά το στάδιο της εκτέλεσης του ελέγχου υλοποιούνται οι ελεγκτικές δραστηριότητες που έχουν συμπεριληφθεί στο σχεδιασμό του ελέγχου με τήρηση του χρονοδιαγράμματος. Στο στάδιο αυτό γίνεται η δειγματοληψία και η εκτέλεση δοκιμών με τη χρήση συνδυασμένων ελεγκτικών μεθόδων, εντοπίζονται, συλλέγονται και καταγράφονται επαρκείς, αξιόπιστες και χρήσιμες πληροφορίες για την τεκμηρίωση τυχόν ευρημάτων του ελέγχου. Μετά το πέρας των ελεγκτικών δραστηριοτήτων πραγματοποιείται συνάντηση με τον υπεύθυνο της ελεγχόμενης διαδικασίας και τον προϊστάμενο του αρμόδιου τμήματος και διεύθυνσης, με σκοπό την επιβεβαίωση των αποτελεσμάτων των ελεγκτικών δραστηριοτήτων.

Οι εσωτερικοί ελεγκτές των συνεργαζόμενων Δήμων ανταλλάσσουν γνώσεις, εμπειρία και τεχνογνωσία ως προς την εκτέλεση των ελεγκτικών δραστηριοτήτων μέσω συναντήσεων εργασίας και εκπαίδευσης/καθοδήγησης του πιο έμπειρου εσωτερικού ελεγκτή προς τον ή τους λιγότερο έμπειρους.

### **δ) Στάδιο ολοκλήρωσης του ελέγχου**

Αφού συνταχθεί η προσωρινή έκθεση ελέγχου, διαβιβάζεται στον προϊστάμενο του τμήματος και διεύθυνσης της ελεγχόμενης διαδικασίας. Πραγματοποιείται σύσκεψη με τον προϊστάμενο με σκοπό την παρουσίαση των συστάσεων που περιλαμβάνονται στην προσωρινή έκθεση, ο οποίος απαντά εγγράφως για την ύπαρξη ή μη σχολίων σχετικά με το περιεχόμενο και κυρίως με τις συστάσεις. Το σχέδιο δράσης για την εφαρμογή των συστάσεων συμπληρώνεται από τον προϊστάμενο του τμήματος όπου έγινε ο έλεγχος.

Στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας σε αυτό το στάδιο οι εσωτερικοί ελεγκτές αλληλοϋποστηρίζονται ως προς την ανάπτυξη της προσωρινής έκθεσης ελέγχου καθώς και ως προς την προώθηση κοινών/εναρμονισμένων συστάσεων και συντονισμένων αιτημάτων προς την κεντρική διοίκηση, προκειμένου να επιτευχθεί η βελτίωση της ελεγχόμενης διαδικασίας.

### **ε) Τελικό στάδιο**

Σε αυτό το στάδιο συντάσσεται η τελική έκθεση ελέγχου και διαβιβάζεται στον Δήμαρχο. Πραγματοποιείται η τελική συνάντηση με τον Δήμαρχο ή την Επιτροπή Ελέγχου (αν υπάρχει) ή και τον γενικό διευθυντή που προϊστάται της ελεγχόμενης περιοχής ελέγχου και λοιπά αρμόδια στελέχη, κατά περίπτωση, με σκοπό την παρουσίαση της τελικής έκθεσης ελέγχου, την έγκριση του σχεδίου δράσης και την λήψη περαιτέρω αποφάσεων. Το Δημοτικό Συμβούλιο ενημερώνεται σχετικά. Ακολουθεί ο έλεγχος παρακολούθησης των αποφάσεων που έχουν ληφθεί και του σχεδίου δράσης (follow-up), ο έλεγχος επιβεβαίωσης των αποτελεσμάτων και η ποιοτική αξιολόγηση του ελέγχου.

Σε αυτό το στάδιο οι εσωτερικοί ελεγκτές των συνεργαζόμενων Δήμων συνεργάζονται ως προς την ανάπτυξη της τελικής έκθεσης ελέγχου μέσω ανταλλαγής γνώσης, εμπειρίας, απόψεων και υποδειγμάτων. Το ίδιο ισχύει για τον έλεγχο παρακολούθησης των αποφάσεων που έχουν ληφθεί, καθώς και για τον έλεγχο επιβεβαίωσης των αποτελεσμάτων.

Όσον αφορά την ποιοτική αξιολόγηση του ελέγχου, οι εσωτερικοί ελεγκτές συναντιούνται, επικοινωνούν και καταγράφουν τα κοινά προβλήματα που αντιμετώπισαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου ως προς το αντικείμενο ελέγχου και ως προς τη μεταξύ τους συνεργασία καθώς και τους τρόπους βελτίωσης των ανωτέρω.

## **11. Εμπιστευτικότητα, εχεμύθεια, απόρρητο, προστασία προσωπικών δεδομένων**

Σε κάθε περίπτωση οι εσωτερικοί ελεγκτές διενεργούν τον έλεγχο υπό συνθήκες εμπιστευτικότητας και εχεμύθειας, τηρείται το απόρρητο πληροφοριών και λαμβάνονται τα απαραίτητα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων. Οι πληροφορίες διατηρούνται σε ασφαλείς συνθήκες, ενημερώνονται σχετικά μόνο οι αρμόδιοι υπάλληλοι και η ανώτατη διοίκηση του Δήμου και διασφαλίζεται ότι δεν έχουν πρόσβαση στα ηλεκτρονικά αρχεία του Εσωτερικού Ελεγκτή ούτε οι υπάλληλοι του τμήματος τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών. Οι εμπιστευτικές πληροφορίες που αποκτήθηκαν κατά τη διενέργεια του ελέγχου στο πλαίσιο διαδημοτικής συνεργασίας δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για οποιοδήποτε άλλο σκοπό παρά μόνο για τις δραστηριότητες του συγκεκριμένου ελέγχου. Δεν μεταφέρονται μεταξύ των Δήμων εμπιστευτικές πληροφορίες που προκύπτουν κατά τη διάρκεια του ελέγχου σε περίπτωση διαδημοτικής συνεργασίας. Εμπιστευτικές είναι όλες οι πληροφορίες που προκύπτουν κατά τη διάρκεια του εσωτερικού ελέγχου.

## **12. Εφαρμογή Προτύπων Εσωτερικού Ελέγχου**

Η Μ.Ε.Ε. εφαρμόζει ως καλή πρακτική το Διεθνές Πλαίσιο Επαγγελματικής Εφαρμογής Εσωτερικού Ελέγχου του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (IPPF του IIA), τον κώδικα δεοντολογίας για τους εσωτερικούς ελεγκτές, καθώς και το εγχειρίδιο εσωτερικού ελέγχου για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας.

## **13. Επιμόρφωση προσωπικού της Μ.Ε.Ε. και παροχή υποδομών**

Η επιμόρφωση του προσωπικού της Μ.Ε.Ε. πρέπει να είναι διαρκής για την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων. Καλύπτει ποικιλία αντικειμένων, όπως θέματα ελεγκτικής, διαχείρισης κινδύνων, διακυβέρνησης, επικοινωνίας, διοίκησης, οικονομικής και νομικής φύσης κ.λπ. Η επαγγελματική επιμόρφωση και βελτίωση συνίσταται στην παρακολούθηση σεμιναρίων, μεταπτυχιακών προγραμμάτων, συνεδρίων και λοιπών σχετικών εκδηλώσεων καθώς και στη λήψη επαγγελματικών πιστοποιήσεων με την ανάληψη του σχετικού κόστους από την υπηρεσία.

Επίσης, προκειμένου να διασφαλιστεί η εμπιστευτικότητα και το απόρρητο των πληροφοριών, απαραίτητα παρέχεται στον εσωτερικό ελεγκτή ανεξάρτητος χώρος εργασίας και κατάλληλες τεχνολογικές υποδομές υψηλών προδιαγραφών που υποστηρίζουν πολυδιεργασίες και σύγχρονα λογισμικά, ώστε να διασφαλίζεται το απόρρητο των πληροφοριών.

## **14. Επισκόπηση Κανονισμού**

Ο Κανονισμός επισκοπείται από τη Μ.Ε.Ε. ετησίως, προκειμένου να διαπιστωθεί αν υφίσταται ανάγκη επικαιροποίησής του και σε κάθε περίπτωση όταν επέρχονται αλλαγές στον ρόλο και στις αρμοδιότητες της Μ.Ε.Ε. με βάση νεότερη νομοθεσία ή λόγω ανανέωσης των διεθνών προτύπων του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών.





# 4 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Πρωτόκολλο Διασφάλισης Ανεξαρτησίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου στο πλαίσιο Διαδημοτικής Συνεργασίας

Το παρόν πρωτόκολλο σχεδιάστηκε με σκοπό να δώσει κατευθύνσεις στους εσωτερικούς ελεγκτές της τοπικής αυτοδιοίκησης σχετικά με την ανεξαρτησία της μονάδας εσωτερικού ελέγχου υπό το πρίσμα της διαδημοτικής συνεργασίας. Η διοίκηση του Δήμου υιοθετεί τις αρχές που αναφέρονται κατωτέρω και δεσμεύεται για την εφαρμογή τους.

## A. Προσωπική ανεξαρτησία εσωτερικού ελεγκτή

1. Ο εσωτερικός ελεγκτής δεν δέχεται παρεμβάσεις κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του.
2. Ο εσωτερικός ελεγκτής δεν δέχεται πιέσεις κατά τη διαμόρφωση της έκθεσής του και κυρίως ως προς το να μην συμπεριλάβει στην έκθεσή του ευρήματα τα οποία προέκυψαν κατά τον έλεγχο.
3. Ο εσωτερικός ελεγκτής δεν δέχεται πιέσεις ως προς το να μην συμπεριλάβει στην έκθεσή του συγκεκριμένες συστάσεις που κατατείνουν στη βελτίωση της ελεγχόμενης διαδικασίας.
4. Στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας δεν υπάρχουν προσπάθειες παρεμβατισμού και επηρεασμού κατά τη διάρκεια του ελεγκτικού έργου από τον εσωτερικό ελεγκτή του ενός Δήμου στον άλλο ή από την ανώτατη διοίκηση του ενός Δήμου στον άλλον.

## B. Οργανωτική ανεξαρτησία και λογοδοσία

1. Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου λογοδοτεί στον Δήμαρχο ή στην Επιτροπή Ελέγχου (αν υφίσταται), οι οποίοι ενημερώνουν στη συνέχεια το Δημοτικό Συμβούλιο.
2. Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου έχει απευθείας και απεριόριστη πρόσβαση στον Δήμαρχο ή στην Επιτροπή Ελέγχου και διατηρείται αμφίδρομη επικοινωνία.

Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου υποβάλλει ετήσια γραπτή αναφορά στον Δήμαρχο ή στην Επιτροπή Ελέγχου που περιλαμβάνει την επιβεβαίωση της οργανωτικής ανεξαρτησίας της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, τη συμμόρφωση με τον κανονισμό της μονάδας εσωτερικού ελέγχου και με τον κώδικα δεοντολογίας εσωτερικού ελέγχου.

3. Ο Δήμαρχος ή η Επιτροπή Ελέγχου εγκρίνει τον κανονισμό λειτουργίας της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, την ετήσια έκθεση ελέγχου, τον κώδικα δεοντολογίας της μονάδας εσωτερικού ελέγχου και την εισήγηση του προϋπολογισμού της μονάδας εσωτερικού ελέγχου σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία.
4. Ο Δήμαρχος ή η Επιτροπή Ελέγχου λαμβάνει την απόφαση σχετικά με την τοποθέτηση του εσωτερικού ελεγκτή, ο οποίος πρέπει να διαθέτει τα απαραίτητα προσόντα και ικανότητες, όπως αυτά εκάστοτε καθορίζονται από τον κανονισμό της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας και το Εθνικό Προσωντολόγιο.

5. Ο Δήμαρχος ή η Επιτροπή Ελέγχου λαμβάνει την απόφαση σχετικά με την μετακίνηση του εσωτερικού ελεγκτή, η οποία σε κάθε περίπτωση είναι τεκμηριωμένη.
6. Ο Δήμαρχος ή η Επιτροπή Ελέγχου ενημερώνεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα για την πρόοδο των εργασιών με βάση τον ετήσιο προγραμματισμό ελέγχου.
7. Η Επιτροπή Ελέγχου απαρτίζεται από μέλη που είναι ανεξάρτητα από τα εκτελεστικά μέλη της Διοίκησης του Δήμου και είναι υπεύθυνη μεταξύ άλλων για την αξιολόγηση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, περιλαμβανομένης της παρακολούθησης της ανεξαρτησίας της.
8. Εφόσον υφίσταται Επιτροπή Ελέγχου, ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου λογοδοτεί σε αυτήν και όχι στον Δήμαρχο.
9. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου διαθέτει επαρκείς πόρους για την εκτέλεση των ελεγκτικών έργων σύμφωνα με τον ετήσιο προγραμματισμό ελέγχου, όπως απαραίτητο προσωπικό, ανεξάρτητο χώρο εργασίας και τεχνολογικό εξοπλισμό υψηλών προδιαγραφών που υποστηρίζει πολυδιεργασίες και σύγχρονα λογισμικά.
10. Στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας και στην περίπτωση παράλληλης πραγματοποίησης ελέγχων, ο επικεφαλής εσωτερικός ελεγκτής λογοδοτεί στον Δήμαρχο του Δήμου όπου υπηρετεί.

### **Γ. Πρόσβαση**

1. Ο εσωτερικός ελεγκτής έχει ελεύθερη πρόσβαση κατά την εκτέλεση του ελέγχου στα αρχεία των υπηρεσιών, στο προσωπικό και στα περιουσιακά στοιχεία του Δήμου.
2. Στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας ο εσωτερικός ελεγκτής ενός Δήμου δεν έχει πρόσβαση στα αρχεία, προσωπικό και περιουσιακά στοιχεία του συνεργαζόμενου Δήμου. Ωστόσο, έχουν τη δυνατότητα να μοιράζονται μεταξύ τους μεταδεδομένα (επεξεργασμένα δεδομένα και όχι πρωτογενή) για λόγους ανταλλαγής τεχνογνωσίας.

### **Δ. Επάρκεια Εσωτερικού Ελεγκτή**

1. Ο εσωτερικός ελεγκτής διαθέτει τις απαιτούμενες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για την επιτέλεση του έργου και όλα τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που προβλέπονται από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας και το Εθνικό Προσοντολόγιο.
2. Ο εσωτερικός ελεγκτής έχει παρακολουθήσει σεμινάρια για τη λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου και, ει δυνατόν, διαθέτει επαγγελματικές πιστοποιήσεις.

### **Ε. Αντικειμενικότητα**

1. Ο εσωτερικός ελεγκτής δεν ελέγχει διαδικασία στην οποία κατά το προηγούμενο έτος κατείχε θέση ευθύνης.
2. Ο εσωτερικός ελεγκτής δεν εκτελεί οποιασδήποτε φύσης λειτουργικά καθήκοντα εντός του Δήμου.
3. Η προγενέστερη εργασιακή εμπειρία του εσωτερικού ελεγκτή στο συγκεκριμένο τμήμα δεν επηρεάζει την κρίση του κατά την εκτέλεση του ελέγχου.
4. Οι κρίσεις και οι αποφάσεις αναφορικά με τη διενέργεια του εσωτερικού ελέγχου λαμβάνονται από μια ομάδα και όχι από έναν μόνο εσωτερικό ελεγκτή, εφόσον υπάρχει αυτή η δυνατότητα.



5. Ο εσωτερικός ελεγκτής κατά την ανάληψη των καθηκόντων του υποβάλει δήλωση μη ύπαρξης σύγκρουσης συμφερόντων. Σε περίπτωση που προκύψουν νέα δεδομένα ή προκύψει σύγκρουση συμφερόντων στο πλαίσιο ενός ελέγχου (π.χ. ελέγχει διαδικασία ή τμήμα στο οποίο εργάζεται συγγενής ή άτομο με το οποίο έχει στενή σχέση), ο εσωτερικός ελεγκτής το δηλώνει, ώστε να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα διασφάλισης της αντικειμενικότητας.

6. Στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας δεν υφίσταται στο πρόσωπο των εσωτερικών ελεγκτών σύγκρουση συμφερόντων.

### **ΣΤ. Εφαρμογή καλών πρακτικών**

1. Ο εσωτερικός ελεγκτής εφαρμόζει το Διεθνές Πλαίσιο Επαγγελματικής Εφαρμογής Εσωτερικού Ελέγχου του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (IPPF του IIA) και τον κώδικα δεοντολογίας των εσωτερικών ελεγκτών.

2. Ο εσωτερικός ελεγκτής εφαρμόζει το Εγχειρίδιο Εσωτερικού Ελέγχου για τους ΟΤΑ της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας.

3. Οι εσωτερικός ελεγκτής εφαρμόζει το «Εγχειρίδιο Διαδημοτικής Συνεργασίας στην Ελλάδα» του Συμβουλίου της Ευρώπης.

4. Πραγματοποιούνται εσωτερικές και εξωτερικές αξιολογήσεις της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

### **Z. Εμπιστευτικότητα**

1. Οι εσωτερικοί ελεγκτές των συνεργαζόμενων Δήμων δεσμεύονται με αυστηρές ρήτρες εμπιστευτικότητας.

2. Οι πληροφορίες που ανταλλάσσουν οι εσωτερικοί ελεγκτές των Δήμων στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας και αφορούν το αντικείμενο του ελέγχου, είναι απόρρητες και δεν διαβιβάζονται εσωτερικά, εφόσον αφορούν τον συνεργαζόμενο Δήμο.

3. Διασφαλίζεται το απόρρητο των πληροφοριών μέσω της λήψης όλων των εύλογων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων που εγγυώνται την ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων, σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα πρότυπα ψηφιακής διακυβέρνησης.

### **Η. Ποιοτική αξιολόγηση διαδημοτικής συνεργασίας στον εσωτερικό έλεγχο**

1. Μετά το πέρας του ελεγκτικού έργου πραγματοποιείται από τους συνεργαζόμενους εσωτερικούς ελεγκτές ποιοτική αξιολόγηση του ελέγχου και καταγράφονται τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια της μεταξύ τους συνεργασίας, καθώς και οι προτάσεις για βελτίωση.

2. Η συνεργασία μεταξύ των εσωτερικών ελεγκτών πρέπει να είναι αρμονική, αποδοτική και να πραγματοποιείται σε πνεύμα σεβασμού και ισότητας.



# 5 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Κώδικας Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών Ο.Τ.Α. στο πλαίσιο Διαδημοτικής Συνεργασίας

## 1. Εισαγωγή

Οι εσωτερικοί ελεγκτές των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) οφείλουν να επιδεικνύουν ηθική συμπεριφορά και να τηρούν τον παρόντα Κώδικα Δεοντολογίας, ο οποίος βασίζεται στον Κώδικα Δεοντολογίας του Διεθνούς Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών<sup>4</sup>, στον Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας Επιθεωρητών Ελεγκτών της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας<sup>5</sup> και στον Κώδικα Δεοντολογίας του INTOSAI<sup>6</sup>.

Ο Κώδικας περιλαμβάνει τις αρχές που σχετίζονται με το επάγγελμα και την πρακτική του εσωτερικού ελέγχου, καθώς και τους κανόνες συμπεριφοράς που αναμένεται να ακολουθούν οι εσωτερικοί ελεγκτές Ο.Τ.Α. Παρέχει γενικές κατευθύνσεις και οδηγίες, τις οποίες οι εσωτερικοί ελεγκτές οφείλουν να τηρούν απαρέγκλιτα στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας.

## 2. Σκοπός

Ο σκοπός του Κώδικα είναι να προάγει την κουλτούρα ηθικής στο επάγγελμα των εσωτερικών ελεγκτών Ο.Τ.Α. και να εδραιώσει την εμπιστοσύνη των πολιτών ως προς την ορθή λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας.

## 3. Πεδίο Εφαρμογής

Οι αρχές και οι κανόνες του παρόντος Κώδικα εφαρμόζονται από τους εσωτερικούς ελεγκτές των Ο.Τ.Α. στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας στον εσωτερικό έλεγχο.

## 4. Αρχές

### A. Ακεραιότητα

Οι εσωτερικοί ελεγκτές στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας:

A.1 Ενεργούν και συμπεριφέρονται με ήθος, εντιμότητα, ειλικρίνεια και υπευθυνότητα.

A.2 Τηρούν και σέβονται τους νόμους και τους κανονισμούς και δρουν προς όφελος του δημόσιου συμφέροντος.

<sup>4</sup> <https://na.theiia.org/translations/PublicDocuments/Code-of-Ethics-Greek.pdf>

<sup>5</sup> <https://aead.gr/publications/manuals/ead-kodikas-deontologias>

<sup>6</sup> [https://www.intosai.org/fileadmin/downloads/documents/open\\_access/ISSAI\\_100\\_to\\_400/issai\\_130/ISSAI\\_130\\_en.pdf](https://www.intosai.org/fileadmin/downloads/documents/open_access/ISSAI_100_to_400/issai_130/ISSAI_130_en.pdf)

A.3 Δεν εμπλέκονται σε οποιαδήποτε παράνομη δραστηριότητα ούτε σε πράξεις ανάρμοστες για το επάγγελμα του εσωτερικού ελεγκτή ή δημοτικού υπαλλήλου.

A.4 Γνωστοποιούν στα αρμόδια όργανα (Επιτροπή Ελέγχου/Δήμαρχο) όλα τα στοιχεία, δεδομένα και ευρήματα που προκύπτουν από τη διενέργεια του εσωτερικού ελέγχου και συντάσσουν την έκθεση ελέγχου με πλήρη ειλικρίνεια και επαγγελματισμό.

A.5 Επιδιώκουν να συμβάλλουν στην εκπλήρωση των αντικειμενικών σκοπών του Δήμου μέσω της παροχής ανεξάρτητων και αντικειμενικών διαβεβαιωτικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών.

## **B. Αντικειμενικότητα και Ανεξαρτησία**

Οι εσωτερικοί ελεγκτές στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας:

B.1 Αποφεύγουν καταστάσεις ή επιρροές που οδηγούν σε συμβιβασμό ή επηρεασμό της αντικειμενικότητάς τους.

B.2 Δεν συμμετέχουν σε δραστηριότητες και δεν συνάπτουν σχέσεις που ενδέχεται να βλάψουν ή να θεωρείται ότι βλάπτουν την αμερόληπτη κρίση τους.

B.3 Δεν εμπλέκονται σε καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων και δεν αποσκοπούν στην ικανοποίηση ίδιων συμφερόντων ή συμφερόντων τρίτων.

B.4 Δεν επηρεάζονται από οτιδήποτε μπορεί να βλάψει ή θεωρείται ότι βλάπτει την επαγγελματική τους κρίση και εκτελούν τα καθήκοντά τους χωρίς να υφίστανται καμία εξωτερική επιρροή.

B.5 Δεν ελέγχουν διαδικασία στην οποία κατά το προηγούμενο έτος κατείχαν θέση ευθύνης.

B.6 Η προγενέστερη εργασιακή εμπειρία τους στο ελεγχόμενο τμήμα ή διαδικασία δεν επηρεάζει την κρίση τους κατά την εκτέλεση του ελέγχου.

B.7 Επιδεικνύουν το υψηλότερο επίπεδο επαγγελματικής αντικειμενικότητας κατά τη συλλογή, αξιολόγηση και επικοινωνία των στοιχείων/δεδομένων της υπό έλεγχο διαδικασίας.

B.8 Τεκμηριώνουν το ελεγκτικό τους έργο και βασίζονται στα ευρήματα του ελέγχου και τις συστάσεις τους σε στοιχεία που έχουν συλλέξει και τα αποτυπώνουν στις εκθέσεις ελέγχου με τρόπο ακριβή και δίκαιο.

## **Γ. Εμπιστευτικότητα**

Οι εσωτερικοί ελεγκτές στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας:

Γ.1 Προστατεύουν το απόρρητο των πληροφοριών που αποκτούν κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων τους, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα.

Γ.2 Δεν χρησιμοποιούν τις πληροφορίες για προσωπικό κέρδος ή κατά τρόπο αντίθετο με τη νομοθεσία ή επιβλαβή για τους αντικειμενικούς σκοπούς του Δήμου ή/και του συνεργαζόμενου Δήμου.

Γ.3 Δεν διαβιβάζουν εσωτερικά πληροφορίες, οι οποίες αποκτήθηκαν στο πλαίσιο της συνεργασίας τους και αφορούν τον συνεργαζόμενο δήμο.

## **Δ. Επάρκεια**

Οι εσωτερικοί ελεγκτές στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας:

Δ.1 Παρέχουν υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου σύμφωνα με όσα προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία και τα Διεθνή Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου και επιδεικνύουν τη δέουσα επαγγελματική επιμέλεια.

Δ.2 Βελτιώνουν συνεχώς την επάρκεια, την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των υπηρεσιών τους μέσω της απόκτησης και καλλιέργειας των απαιτούμενων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, της παρακολούθησης σχετικών σεμιναρίων και της απόκτησης των πιστοποιητικών.

Δ.3 Προσφέρουν ουσιαστική αλληλοϋποστήριξη και ανταλλάσσουν με εποικοδομητικό τρόπο γνώσεις, εμπειρία, τεχνογνωσία και εργαλεία, με σκοπό την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους και την άρτια επιτέλεση του ελεγκτικού έργου.

## **5. Ικανότητες εσωτερικών ελεγκτών ΟΤΑ**

Οι εσωτερικοί ελεγκτές στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας, προκειμένου να επιτελέσουν σωστά το έργο τους θα πρέπει, εκτός από τα τυπικά προσόντα, να διαθέτουν κάποιες επιπλέον ικανότητες και δεξιότητες, τις οποίες θα πρέπει να καλλιεργούν και να αναπτύσσουν.

Συγκεκριμένα οι εσωτερικοί ελεγκτές θα πρέπει:

- Να διαθέτουν κριτικό πνεύμα και αναλυτική σκέψη
- Να επικοινωνούν με τρόπο άμεσο και αποτελεσματικό
- Να έχουν διαπραγματευτικές ικανότητες
- Να εμπνέουν εμπιστοσύνη
- Να συνεργάζονται με τρόπο αρμονικό και γόνιμο
- Να διαχειρίζονται τις αλλαγές.

## **6. Αρμοδιότητες εσωτερικών ελεγκτών ΟΤΑ**

Οι εσωτερικοί ελεγκτές στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας έχουν τις εξής αρμοδιότητες:

- Υλοποιούν τις ελεγκτικές αποστολές που τους ανατίθενται με τη χρήση κατάλληλων μεθοδολογιών ελέγχου.
- Προσφέρουν ανεξάρτητη διαβεβαίωση επί της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης κινδύνων, δικλίδων ελέγχου και διακυβέρνησης στον Δήμο.
- Παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες.
- Παρέχουν συστάσεις επί των ευρημάτων για τη βελτίωση της διαχείρισης κινδύνων, δικλίδων ελέγχου και προγραμματισμό ελέγχου κατόπιν αξιολόγησης κινδύνων.
- Πραγματοποιούν παράλληλα, κατά το δυνατόν, ελέγχους με το ίδιο αντικείμενο, ώστε να αλληλοϋποστηρίζονται κατά τη διάρκεια του ελέγχου. Σε αυτό το πλαίσιο οι εσωτερικοί ελεγκτές ανταλλάσσουν γνώσεις, πληροφορίες, καλές πρακτικές, πρότυπα υποδείγματα και απόψεις ως προς το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο της ελεγχόμενης διαδικασίας, τους ενδεχόμενους κινδύνους, τον τρόπο διενέργειας των ελεγκτικών δραστηριοτήτων, την προώθηση κοινών/εναρμονισμένων συστάσεων και την υποβολή συντονισμένων αιτημάτων προς την κεντρική διοίκηση με σκοπό τη βελτίωση της διαδικασίας.

Οι εσωτερικοί ελεγκτές των συνεργαζόμενων δήμων δεν έχουν πρόσβαση στα αρχεία, δεδομένα και λοιπά στοιχεία του άλλου δήμου.

Ο Επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου έχει επιπλέον των ανωτέρω τις εξής αρμοδιότητες:

- Λογοδοτεί στον Δήμαρχο ή στην Επιτροπή Ελέγχου (αν υφίσταται), επικοινωνεί και συνεργάζεται άμεσα με αυτόν.

- Συντάσσει και υποβάλλει ετήσια γραπτή αναφορά προς τον Δήμαρχο που περιλαμβάνει την επιβεβαίωση της ανεξαρτησίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, τη συμμόρφωση με τον Κανονισμό της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, τον Κώδικα Δεοντολογίας, την αξιολόγηση της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου σε σχέση με το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχου, τα αποτελέσματα των ελεγκτικών δράσεων, την πρόοδο της υλοποίησης των συμφωνηθεισών ενεργειών, τις δυσκολίες και τα προβλήματα που προέκυψαν κατά τη διενέργεια των εργασιών ελέγχου στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας και τις απαιτήσεις σε πόρους για την υλοποίηση του έργου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.
- Εποπτεύει το έργο και τις διαδικασίες της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου καθώς και την απόδοση των εσωτερικών ελεγκτών και παρακολουθεί τη συμμόρφωσή τους με τον Κώδικα Δεοντολογίας.
- Διαμορφώνει τον ετήσιο προγραμματισμό ελέγχου με βάση την αξιολόγηση και την προτεραιοποίηση κινδύνων στους οποίους είναι εκτεθειμένος ο Δήμος
- Κατανέμει πόρους, επιλέγει αντικείμενα ελέγχου και αποφασίζει το εύρος του ελέγχου
- Υποβάλει ετήσια αναφορά προόδου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου στον Δήμαρχο ή στην Επιτροπή Ελέγχου, εάν υφίσταται.
- Στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας οι επικεφαλής των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου συνεργάζονται, προκειμένου να διαμορφώσουν τον ετήσιο προγραμματισμό ελέγχου κατά τέτοιο τρόπο ώστε να είναι δυνατή η παράλληλη διεξαγωγή ελέγχων με το ίδιο αντικείμενο, με σκοπό την αλληλοϋποστήριξή τους.

## 7. Επαγγελματική Συμπεριφορά και συμμόρφωση με το νομοθετικό πλαίσιο

Οι εσωτερικοί ελεγκτές στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας:

- Μεριμνούν ώστε να είναι διαρκώς ενημερωμένοι για τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς, που σχετίζονται με την επαγγελματική τους συμπεριφορά εντός και εκτός του εργασιακού τους χώρου.
- Δεν κάνουν κατάχρηση της θέσης τους, ασκούν τα καθήκοντά τους με τη δέουσα επιμέλεια και ενεργούν με προσήκοντα τρόπο κατά τη συνδιαλλαγή τους με άλλα άτομα.
- Είναι συνετοί και προσεκτικοί ώστε οι πράξεις και οι απόψεις τους να μην θίγουν το επάγγελμα του εσωτερικού ελεγκτή και τον Οργανισμό στον οποίο είναι τοποθετημένοι, όπως για παράδειγμα κατά τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.
- Αποφεύγουν δραστηριότητες, οι οποίες είναι νόμιμες αλλά δεν συνάδουν με τα πρότυπα επαγγελματικής συμπεριφοράς.
- Διαφυλάσσουν την ποιότητα και το κύρος του ελεγκτικού τους έργου.
- Συμπεριφέρονται με σεβασμό, δικαιοσύνη και ευγένεια προς τους συναδέλφους τους.
- Στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας συνεργάζονται μεταξύ τους αρμονικά και αποδοτικά, σε πνεύμα σεβασμού, ισότητας και ειλικρίνειας επιδιώκοντας την εποικοδομητική ανταλλαγή απόψεων.
- Οι εσωτερικοί ελεγκτές των Ο.Τ.Α. συμμορφώνονται με το νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει για τον εσωτερικό έλεγχο καθώς και για τη διαδημοτική συνεργασία.

## 8. Προστασία προσωπικών δεδομένων

Οι εσωτερικοί ελεγκτές οφείλουν να προστατεύουν τα προσωπικά δεδομένα και να σέβονται την εμπιστευτικότητα και την ιδιωτικότητα των πληροφοριών που τους παρέχονται κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, τηρώντας την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συλλέγονται και επεξεργάζονται κατά τρόπο θεμιτό, νόμιμο και διαφανή και μόνο για συγκεκριμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς που σχετίζονται με τη διενέργεια του εσωτερικού ελέγχου. Επιπλέον, συλλέγονται και επεξεργάζονται δεδομένα τα οποία είναι κατάλληλα και συναφή και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται για το σκοπό του συγκεκριμένου ελέγχου.

Χρησιμοποιούνται τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, με σκοπό τη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας, της ασφάλειας, της ακεραιότητας και της ποιότητας των δεδομένων. Τα δεδομένα διατηρούνται για όσο χρονικό διάστημα είναι απαραίτητο για την εκτέλεση του ελεγκτικού έργου.

## 9. Εποπτεία

Στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας τα συμβαλλόμενα μέρη ορίζουν διαδημοτική επιτροπή για την παρακολούθηση του αντικειμένου της διαδημοτικής σύμβασης συνεργασίας και την εφαρμογή των όρων και προϋποθέσεων της σύμβασης. Η διαδημοτική επιτροπή δεν υπεισέρχεται στο περιεχόμενο και την ουσία των ελέγχων.

### Παράρτημα Ι - Ορολογία

Ακεραιότητα: Η ιδιότητα ή η κατάσταση του έχοντος ακλόνητες ηθικές αρχές. Η ευθύτητα, η εντιμότητα, η ειλικρίνεια. Η βούληση να πράττει κανείς το σωστό, να πρεσβεύει και να ανταποκρίνεται σε ένα σύνολο αξιών και προσδοκιών.

Ανεξαρτησία: Απαλλαγή από συνθήκες που εμποδίζουν τους εσωτερικούς ελεγκτές να εκτελέσουν τα καθήκοντά τους με αμερόληπτο τρόπο. Προκειμένου να επιτευχθεί ο απαραίτητος βαθμός ανεξαρτησίας, ο επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου έχει άμεση και απρόσκοπτη πρόσβαση στην ανώτερη διοίκηση του δήμου. Επιπλέον, οι εσωτερικοί ελεγκτές έχουν ελεύθερη πρόσβαση κατά την εκτέλεση του ελέγχου στα αρχεία των υπηρεσιών, στο προσωπικό και στα περιουσιακά στοιχεία του Δήμου στον οποίο ανήκουν.

Αντικειμενικότητα: Μια αμερόληπτη διανοητική στάση που επιτρέπει στους εσωτερικούς ελεγκτές να εκτελούν αναθέσεις ελεγκτικού έργου κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να έχουν ειλικρινή πεποίθηση για το προϊόν της εργασίας τους, χωρίς σημαντικούς συμβιβασμούς από άποψη ποιότητας. Η αντικειμενικότητα επιβάλλει στους εσωτερικούς ελεγκτές να μην υποτάσσουν στην κρίση των άλλων τη δική τους κρίση ως προς το αντικείμενο του ελέγχου και να μην επιτρέπουν την προκατάληψη, τη σύγκρουση συμφερόντων και την καταχρηστική επιρροή άλλων, που αναιρεί ή νοθεύει την κρίση τους.

Εσωτερικός Έλεγχος: Ο εσωτερικός έλεγχος είναι μια ανεξάρτητη, αντικειμενική διαβεβαιωτική και συμβουλευτική δραστηριότητα, σχεδιασμένη να προσδίδει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες ενός οργανισμού. Βοηθάει τον Οργανισμό να επιτύχει τους αντικειμενικούς σκοπούς του, υιοθετώντας μία συστηματική, επαγγελματική προσέγγιση στην αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και εταιρικής διακυβέρνησης.

Λογοδοσία: Η διαδικασία κατά την οποία οι δημόσιοι φορείς και το προσωπικό τους έχουν την ευθύνη για τις αποφάσεις και τις ενέργειές τους, συμπεριλαμβανομένων της διαχείρισης δημόσιων πόρων και όλων των πτυχών της επίδοσής τους.

Σύγκρουση Συμφερόντων: Σύγκρουση συμφερόντων προκύπτει όταν η επαγγελματική κρίση ή οι ενέργειες του εσωτερικού ελεγκτή ενδέχεται να επηρεαστούν από ένα ιδιωτικό ή προσωπικό συμφέρον, οδηγώντας σε προσωπικό, οικονομικό ή επαγγελματικό όφελος

### Παράρτημα ΙΙ - Παραδείγματα

1. Στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας ο εσωτερικός ελεγκτής ενός δήμου ζητά να αποκτήσει πρόσβαση στα δεδομένα του συνεργαζόμενου δήμου.

- Η διαδημοτική συνεργασία στον εσωτερικό έλεγχο περιορίζεται στην αλληλοϋποστήριξη κατά τη διάρκεια του ελέγχου. Σε αυτό το πλαίσιο οι εσωτερικοί ελεγκτές ανταλλάσσουν γνώσεις,



πληροφορίες, καλές πρακτικές, πρότυπα υποδείγματα και απόψεις και δεν έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα του άλλου δήμου.

2. Στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας ο δήμαρχος του ενός συνεργαζόμενου δήμου δίνει εντολή στον εσωτερικό ελεγκτή να διενεργήσει έλεγχο σε διαδικασία για την οποία πέρυσι, πριν την ανάληψη των καθηκόντων του ως εσωτερικός ελεγκτής, ήταν υπεύθυνος. Τί πρέπει να κάνει;

- Ο εσωτερικός ελεγκτής θα πρέπει να αρνηθεί την ανάληψη του συγκεκριμένης εντολής ελέγχου, γιατί σε μια τέτοια περίπτωση δεν μπορεί να είναι αντικειμενικός. Ωστόσο, μπορεί να αναλάβει τη διεξαγωγή του ελέγχου άλλος εσωτερικός ελεγκτής του ίδιου δήμου, προκειμένου να ακολουθηθεί ο ετήσιος προγραμματισμός ελέγχου, όπως αυτός είχε συμφωνηθεί στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας.

3. Στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας στον εσωτερικό έλεγχο ο εσωτερικός ελεγκτής ενός δήμου, ο οποίος τυγχάνει φίλος του προϊστάμενου του ελεγχόμενου τμήματος του συνεργαζόμενου δήμου, προσπαθεί να πείσει τον εσωτερικό ελεγκτή του συνεργαζόμενου δήμου να μην συμπεριλάβει στην έκθεση ελέγχου ευρήματα, τα οποία καταδεικνύουν ότι υπήρξε εσφαλμένος χειρισμός εκ μέρους του προϊστάμενου.

- Ο εσωτερικός ελεγκτής είναι ανεξάρτητος και αντικειμενικός και δεν επιτρέπεται να επηρεάζεται από σχέσεις ή καταστάσεις που μπορεί να βλάψουν την επαγγελματική του κρίση. Η έκθεση ελέγχου συντάσσεται με ειλικρίνεια και εντιμότητα και γι' αυτό δεν επιτρέπεται να αποκρύψει ευρήματα που προέκυψαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου.

4. Ένας εσωτερικός ελεγκτής της μονάδας εσωτερικού ελέγχου είναι ικανός και εργατικός, αλλά είναι συχνά εριστικός και αγενής απέναντι στους άλλους υπαλλήλους και στους εσωτερικούς ελεγκτές των συνεργαζόμενων δήμων. Τι πρέπει να κάνει ο προϊστάμενος της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου;

- Θα πρέπει να του γίνει σύσταση, γιατί σημαντικό χαρακτηριστικό του εσωτερικού ελεγκτή είναι η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και συνεργασίας. Οι εσωτερικοί ελεγκτές (και οι δημόσιοι υπάλληλοι γενικότερα) πρέπει να είναι ευγενείς και να σέβονται τους συναδέλφους τους. Η διαδημοτική συνεργασία στον εσωτερικό έλεγχο μπορεί να λειτουργήσει μόνο σε συνθήκες σεβασμού, ισότητας και αμοιβαίας εμπιστοσύνης.

5. Εσωτερικός ελεγκτής δεν ακολουθεί την ενδεδειγμένη μεθοδολογία εσωτερικού ελέγχου, όπως αυτή καθορίζεται από τα διεθνή πρότυπα και αποτυπώνεται στο «Εγχειρίδιο Εσωτερικού Ελέγχου για τους ΟΤΑ» της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, με αποτέλεσμα να καταλήγει επανειλημμένα σε λανθασμένα πορίσματα, καθώς και να προβαίνει σε αβάσιμες συστάσεις και λανθασμένες υποδείξεις προς άλλους εσωτερικούς ελεγκτές στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας.

- Ο εσωτερικός ελεγκτής οφείλει να είναι ενημερωμένος για τις κατευθύνσεις και τους κανονισμούς που αφορούν τη διεξαγωγή του ελεγκτικού του έργου. Πρέπει να βελτιώνει συνεχώς την επάρκεια, την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των υπηρεσιών του, μέσω της απόκτησης και καλλιέργειας των απαιτούμενων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, της παρακολούθησης σχετικών σεμιναρίων και της ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών με άλλους εσωτερικούς ελεγκτές στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας.





